

Motivace dobrovolníků v organizaci Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o.

Dagmar Svobodová

Bakalářská práce
2019



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dagmar Svobodová**
Osobní číslo: **H15335**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Andragogika v profilaci na řízení lidských zdrojů v neziskové sféře**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Motivace dobrovolníků v organizaci Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o.**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti motivace, dobrovolnictví a neziskových organizací.
Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.
Realizace kvalitativního výzkumu formou rozhovoru.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BACHMANN, Pavel, 2011. Management neziskové organizace. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-130-3.

FRÍČ, Pavol a Tereza POSPÍŠILOVÁ, 2010. Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století. Praha: Agnes. ISBN 978-80-903696-8-9.

ŠVARÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ, 2007. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Vyd. 1. Praha: Portál. 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ, 2002. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích. Vyd. 1. Praha: Portál. 149 s. ISBN 80-7178-514-8.

Zákon č.198/2002 Sb., Zákon o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě).

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Zuzana Hrnčířiková, Ph.D.

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

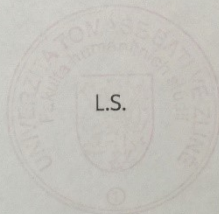
19. prosince 2018

Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2019

Ve Zlíně dne 19. prosince 2018

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka



Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 17. 4. 2019

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledek obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se věnuje motivaci dobrovolníků v konkrétní organizaci. Hlavním cílem je identifikace faktorů, které ovlivňují pečovatele při zapojení se do dobrovolnické činnosti. Teoretická část se věnuje dobrovolnictví a motivaci vedoucí k dobrovolnictví, důraz je kladen na vysvětlení systému dobrovolnictví ve Škole pro výcvik vodících psů, s. r. o. Praktická část se zabývá kvalitativním výzkumem, který je realizován hloubkovými rozhovory s dobrovolníky, kteří se podílejí nebo podíleli na opatrovnictví budoucího vodícího psa. Následuje doporučení pro zlepšení práce s dobrovolníky v organizaci.

Klíčová slova: dobrovolnictví, vodící pes, motivace, výchova psa

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with the motivation of volunteers in a particular organization. The main objective is to identify factors that influence carers in engaging in volunteering. The theoretical part deals with volunteering and motivation leading to volunteering, emphasis is placed on explaining the volunteering system in the School of Guide Dog Training, LTD. The practical part deals with qualitative research, which is carried out by in-depth interviews with volunteers who participate or participated in custody future guide dog. Recommendation for improving the work with volunteers in the organization follows in the final part.

Keywords: volunteering, guide dog, motivation, dog upbringing

Děkuji PhDr. Zuzaně Hrnčířkové, Ph.D., vedoucí bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytla v průběhu zpracovávání bakalářské práce. Dále děkuji manželům Dvořákovým z organizace Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o. za poskytnuté materiály, praktické informace a možnost seznámit se s prostředím vodících psů.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 DOBROVOLNICTVÍ.....	12
1.1 HISTORIE DOBROVOLNICTVÍ V EVROPĚ.....	12
1.1.1 Historie v Evropě.....	12
1.2 PRÁCE S DOBROVOLNÍKY.....	13
1.3 ZÍSKÁVÁNÍ DOBROVOLNÍKŮ.....	14
2 MOTIVACE K DOBROVOLNICTVÍ.....	16
2.1 MOTIVACE K DOBROVOLNICTVÍ.....	16
3 VODICÍ PSI.....	19
3.1 HISTORIE VODICÍCH PSŮ.....	19
3.1.1 Historie ve světě.....	19
3.1.2 Historie u nás.....	20
3.2 VODICÍ PES V LEGISLATIVĚ.....	20
3.3 ŠKOLA PRO VÝCVIK VODICÍCH PSŮ.....	21
3.4 VODICÍ PES, Z. S.....	22
3.5 OPATROVNICTVÍ BUDOUCÍCH VODICÍCH PSŮ.....	24
3.5.1 Opatrovnictví štěněte.....	24
3.5.2 Opatrovnictví psa ve výcviku.....	25
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	28
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM A OTÁZKY.....	28
4.2 DESIGN A METODOLOGIE VÝZKUMU.....	28
4.2.1 Výzkumný vzorek.....	29
4.2.2 Technika sběru dat.....	29
4.2.3 Práce se získanými daty.....	30
5 ZÁVĚREČNÁ INTERPRETACE DAT.....	31
5.1 TENDENCE POMÁHAT.....	31
5.2 PES JE RADOST.....	32
5.3 FUNGOVÁNÍ A IMAGE ORGANIZACE.....	34
5.4 PŘEKÁŽKY.....	35
5.5 PEČOVATELSTVÍ.....	36
5.6 CO NA TO OKOLÍ?.....	37
SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	39
ZÁVĚR.....	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	42

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	45
SEZNAM PŘÍLOH.....	46

ÚVOD

Dobrovolnictví je bezesporu fenomén dnešní doby. Participují se studenti, lidé v plném pracovním nasazení, senioři či dokonce handicapovaní lidé. Motivace k dobrovolnictví může být velice různá, někdo rád věnuje svůj volný čas pro smysluplnou činnost, někdo naopak může poskytnou odborné profesní vědomosti, zručnost a zkušenosti.

Téma této bakalářské práce bylo zvoleno s ohledem na zájem autorky o konkrétní organizaci a specifický typ dobrovolnické činnosti. Ve Škole pro výcvik vodících psů, s. r. o. se dobrovolníci starají o budoucí vodící psy. Projekt se jmenuje opatrovnictví štěněte nebo opatrovnictví psa podle toho, o jak starého psa se dobrovolník – pečovatel stará. Autorka se velmi blízce setkala s několika takovými pečovateli, a to ji přivedlo k plnění odborné praxe v oblasti sociální práce a vodících psů.

Cílem práce je zjistit a identifikovat faktory, které ovlivňují pečovatele při zapojení se do dobrovolnické činnosti. Výsledky budou diskutovány a poskytnuty organizaci, aby mohla případně tyto poznatky využít při zacílení na potenciální pečovatele o vodící psy, případně zlepšit současný systém opatrovnictví.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou. V teoretické části se zabývá dobrovolnictvím obecně a motivací k dobrovolnictví. Je zde základně popsána problematika vodících psů a také podmínky a náležitosti projektu opatrovnictví. Praktická část zahrnuje kvalitativní výzkum na dané téma. Byly realizovány rozhovory s pečovateli, jejich analýza a vyhodnocení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolnictví lze obecně chápat jako pomoc ostatním bez nároku na finanční odměnu. Lidé se mohou zapojit různě, často se pouze místo věnování svých financí aktivně zapojují a předávají své znalosti a dovednosti.

Dobrovolník je dle platné české legislativy (Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnictví), v platném znění) fyzická osoba starší 15 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky, nebo fyzická osoba starší 18 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.

Dobrovolnickou službou je dle zákona o dobrovolnictví činnost, při níž dobrovolník poskytuje

- a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,
- b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v písmenu a), nebo
- c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.

1.1 Historie dobrovolnictví v Evropě

1.1.1 Historie v Evropě

Historické kořeny dobrovolné pomoci sahají hluboko do počátků budování civilizace. V evropském prostředí dobrovolnictví zcela určitě ovlivnilo křesťanské náboženství. Zajímavý vhled na vzorce motivace v historické perspektivě nabízí ve svém výzkumu Jakub Doležel (Matulayová, Jurníčková a Doležel, 2016). Zkoumá mj. to, jak se spiritualita a religiozita odráží ve zkoumání fenoménu dobrovolnictví v současnosti s ohlédnutím do historie po-

čátek sociální práce. Výsledkem historického náhledu je typologie sedmi motivačních modelů pomáhající praxe v církevním prostředí v dějinách. Motivaci pro pomoc chudým a trpícím lze rozdělit do těchto kategorií:

- imitace Božího jednání
- cesta k eschatologické odměně
- projev pokání za spáchané hříchy
- cesta k přimluvné modlitbě příjemce pomoci za pomáhajícího
- úsilí o naplnění spravedlnosti
- snaha o společenskou integraci druhých
- způsob bohoslužby

Ačkoliv se nyní Česká republika dá považovat za z větší části ateistickou zemi, je přiblížení vztahu a vývoje dobrovolnictví a církevního prostoru důležité, neboť právě z církevních organizací tradice dobrovolnictví vzešla.

V rámci Evropy k nejvýraznějším zemím s rozvinutou dobrovolnickou pomocí patří Německo, Nizozemsko či Velká Británie. I když jsou historické souvislosti vzniku dobrovolnických organizací v každé zemi jiné a každá z těchto zemí dobrovolnictví podporuje rozdílným způsobem, tradice vzájemné pomoci a solidarity je společná (Tošner a Sozanská, 2006).

1.2 Práce s dobrovolníky

Oproti pracujícím lidem v zaměstnaneckém poměru se při práci s dobrovolníky mnohem více orientujeme na jeho motivaci a nefinanční přínos pro organizaci. V organizacích, kde pomáhá větší počet dobrovolníků, je v dnešní době standardem funkce koordinátora dobrovolníků. Tuto pozici může vykonávat i sám dobrovolník. Koordinátor zajišťuje výběr dobrovolníků, jejich následné začlenění a fungování v organizaci, případně rozloučení se s nimi. Má na starosti nutnou administrativu spojenou s dobrovolnictvím (smlouvy atp.), řeší s dobrovolníky vzniklé problémy, organizuje společná setkání. Je spojovacím článkem mezi skupinou dobrovolníků a ostatními zaměstnanci či vedením organizace (Tošner a Sozanská, 2006).

1.3 Získávání dobrovolníků

Způsobů, jak oslovit potenciální dobrovolníky pro organizaci je celá řada. Je nutné rozlišovat, zda mají dobrovolníci pomoci jednorázově, nebo navázat dlouhodobou spolupráci. Forma náboru se nemusí výrazně lišit od náboru zaměstnanců – je důležité, aby dobrovolník vnímal poslání organizace byl k práci dostatečně motivovaný.

Nábor dobrovolníků má většinou na starost koordinátor dobrovolnické činnosti. K nejčastějším způsobům oslovování zájemců patří náborová kampaň konající se při příležitosti jiných významných akcí organizace, kde se počítá s větší účastí veřejnosti. Efektivní je oslovení středních nebo vysokých škol, kde lze najít motivované dobrovolníky, kteří si chtějí teoretické poznatky ze školních lavic vyzkoušet v praxi. Nejúčinnějším způsobem, jak získat dobrovolníky je ale přímé oslovení organizací a požádání o pomoc (Bauchmann, 2011). Oslovit potenciální zájemce o dobrovolnickou činnost lze i prostřednictvím regionálního tisku či sociálních sítí.

Samotný výběr dobrovolníků záleží na konkrétní organizaci, je velmi vhodné uskutečnit vstupní pohovor či skupinové setkání, při kterém lze získat cenné informace o schopnostech a dovednostech dobrovolníka. Dalším způsobem může být vyplnění vstupního dotazníku. Ten nenahradí osobní kontakt, proto vždy záleží na charakteru činnosti, kterou bude dobrovolník vykonávat (Bauchmann, 2011).

Při výběru dobrovolníků je nutné zmínit i nežádoucí motivy, které mohou negativně ovlivnit vztahy v dobrovolnickém týmu nebo dokonce poškodit klienta. Je nutné tyto motivy u uchazeče včas odhalit a nenavazovat spolupráci. Nevhodné až nebezpečné motivy k dobrovolnické činnosti uvádí Vitoušová (1998; in: Tošner a Sozanská, 2006, s. 46):

- soucit vedoucí k degradaci klienta
- nepřiměřená a zbytečná zvědavost
- služba pramenící z pocitu povinnosti
- skutkaření, snaha něco si zasloužit
- touha obětovat se, osobní neštěstí, se kterým si uchazeč neví rady, a proto chce ve službě hledat vlastní duševní rovnováhu
- osamělost a z ní pramenící touha po přátelství
- pocit vlastní důležitosti, nenahraditelnosti
- nedostatek sebeúcty a s ním spojená touha potkat ještě ubožejší lidi

- panovačnost, touha ovládat jiné a uplatnit svůj vliv

2 MOTIVACE K DOBROVOLNICTVÍ

Zjišťováním toho, proč se lidé chovají zrovna tak, jak se chovají, se psychologie zabývá už od svých počátků. I tak je stále motivace lidského chování jedním z nejsložitěji vysvětlitelných psychologických procesů.

Složitost spočívá v tom, že chování ovlivňuje často několik motivů najednou. Motivy mohou být i nevědomé, projevovat se různě v závislosti na kultuře, náboženství, očekávání společnosti nebo aktuálním děním kolem jedince (nebezpečí, stres). Stejně jednání u jednoho člověka může být výsledkem jiné kombinace motivů než u druhého (Výrost, Slaměník, 2008, s. 148).

2.1 Motivace k dobrovolnictví

Obecným principem dobrovolnictví je poskytování vlastních prostředků (čas, dovednosti, vědomosti aj.) pro dobro jiných bez nároku na finanční odměnu. Tento princip se zdánlivě může zdát nepochopitelný zejména pro ty, kteří se orientují spíše na vlastní prospěch a zisk. Dobrovolník ale pouze nevkládá své prostředky, ale dobrovolnou činností získává spoustu podnětů, které může dále využít nejen v soukromém a pracovním životě.

U motivace k dobrovolnictví se můžeme setkat se dvěma přístupy. Prvním je psychologický přístup, který vychází z předpokladu, že člověk se stane dobrovolníkem díky nezištné altruistické motivaci. Pod altruistickou motivací si lze představit lásku k bližnímu, pocit solidarity s chudými, trpícími či potřeba konat dobro v zájmu společnosti/lidstva (Frič a Pospíšilová, 2010). Je možné ovšem polemizovat nad „čistotou“ altruismu, neboť dobrovolník vždy má ze své činnosti nějaký prospěch a jeho motivace může být vědomě či nevědomě egoistická. Tošner a Sozanská (2006, s. 47) uvádí pojem reciproční motivace. Recipročně motivovaný dobrovolník spojuje tzv. „příjemné s užitečným“. Svou činností pomáhá ostatním, naopak sám může získat sociální kontakty, nové zkušenosti, praxi v oboru atd. Tento typ motivace je v českém prostředí nejběžnější u mladých lidí do 30 let, kteří se hlásí k ateismu.

Druhým přístupem je sociologický přístup, který předpokládá, že v motivaci jedince k dobrovolnictví se odráží vliv jeho okolí – příbuzní, přátelé apod. Mezi dobrovolníky vzniká specifické sociální prostředí, tzv. komunita, která svou činností ovlivňuje i ty, kteří se dobrovolnické práce zatím neúčastní. Motivace je více než altruismem ovlivněná vnějšími normami. Aby ale zůstal zachován princip dobrovolnictví, je nutné, aby byl dobrovolník vnitřně

ztotožněný s výkonem své práce (Frič a Pospíšilová, 2010). Normativní (konvenční) motivace převažuje u 41 % českých dobrovolníků – mimo působení a vzorců chování z kruhu rodiny či známých se projevují i obecná pravidla chování ve společnosti nebo náboženské přesvědčení. Lidé s touto motivací jsou často věřící a starší 60 let (Tošner a Sozanská, 2006).

Dobře odhadnout motivaci zájemců o dobrovolnictví pro organizaci znamená možnost většího výběru dobrovolníků i lepší práce s nimi. Co se týká možnosti péče o štěně budoucího vodícího psa, zájemcům s reciproční motivací může být bližší možnost dočasné získání zvířete jako společníka, kdežto zájemci s normativní motivací mohou brát péči o štěně jako službu nevidomému člověku.

Motivace k nějaké činnosti je sama o sobě složitá. Většinou se jedná o kombinaci několika faktorů. Některé faktory mající vliv na zapojení se do dobrovolnické práce uvádějí Brown a Ruhl (Bachmann, 2011, s. 194): osobní naplnění nebo seberealizace, emocionální růst, součást komunity, obětování se pro důležitou věc, intelektuální růst, socializace, využití vlastní tvořivosti a představitivosti, získání zkušeností a příprava na kariéru, náboženské přesvědčení atd.

Dle současných výzkumů (White, 2016) na téma motivace k dobrovolnictví má každý k dobrovolnictví unikátní motivaci (Chiara, 2006). Pokud se s motivací dobrovolníků soustavně nepracuje, je organizace vystavena velké fluktuaci dobrovolníků (Geiser et al., 2014). Chiara (2006), dále tvrdí: podle našich zjištění se zdálo, že mladí dospělí s velmi kompozitním motivačním rámcem jsou více spokojeni na různých úrovních (organizace a činnost samotná), více integrovaní do organizační struktury, a více ochotní k aktivnímu dobrovolnictví po delší dobu. Zdá se, že přítomnost různých a opačných motivací (instrumentálních vs. hodnotových) ve stejné osobě má pozitivní vliv na dobrovolnou činnost. Jak uvádí Bramanti (1989), sociální angažovanost se může rozvíjet a konsolidovat pouze tehdy, když budou společně zvažovány potřeby obou stran – dobrovolníků i příjemců. Na druhé straně, mladí dospělí, kteří jsou velmi jasně motivováni pouze kariérními zájmy a perspektivami, projevují určitý druh „dočasného závazku“ k činnosti a organizaci. Volba stát se dobrovolníkem je velmi úzce spjata s profesionálním sebezdokonalením.

Co se týká dobrovolnictví a dárcovství a zapojení mužů a žen do něj, výsledky výzkumu z roku 2007 naznačují, že ženy jsou motivovány silami, které nejsou snadno zachyceny typickou mzdovou rovnicí, zejména při pohledu na časovou dotaci. I když jsme se nezabývali otázkou, zda je altruismus vrozený nebo produkt socializace, tyto výsledky naznačují, že

ženy přinášejí větší ochotu dávat a dobrovolně se věnovat než muži. Vzhledem k tomu, že ženy získávají na trhu ekonomickou sílu, může to mít za následek ještě více dárcovství a dobrovolnictví, což vytváří neočekávané výsledky pro organizace, které se na takové dary spoléhají (Simmons a Emanuelle, 2007)

3 VODICÍ PSI

Vodicí psi jsou společníky nevidomých nebo slabozrakých lidí. Pro to, aby tuto službu mohli dobře a zodpovědně vykonávat, je potřeba mnoho úsilí, umění i peněz. Výcvik vodicího psa sám o sobě trvá 7–8 měsíců, to ale nestačí. Je nutné vybrat správné štěně, následně zajistit jeho výchovu a péči o něj. Pokud pes projde úspěšně výcvikem a splní i zdravotní požadavky, je nutné pro něj vybrat dobrého pána. Vodicí pes a jeho pán by si měli sedět charakterem i temperamentem.

3.1 Historie vodicích psů

3.1.1 Historie ve světě

Pravděpodobně nejranější zaznamenaný příklad vztahu nevidomého člověka a psa pochází z 1. století n. l. z nástěnné malby římského Herculanea. Další záznamy psů vedoucích nevidomé pocházejí z Evropy a Asie z období středověku (History of Guide Dogs, ©2018).

První písemné záznamy pocházejí z roku 1819 od Johanna Wilhelma Kleina. Ten založil Institut pro vzdělávání nevidomých ve Vídni a ve své Učebnici pro výuku nevidomých popsal své metody tréninku psů (Jasenovcová, 2007, s. 60-61). V roce 1847 Jakob Birrer ze Švýcarska také popsal svoji zkušenost s vodicím psem, kterého si sám vycvičil (History of Guide Dogs, ©2019).

Velký zlom v historii vodicích psů znamenala první světová válka. Za války německá armáda využívala až 25 000 psů jako psy záchranářské a spojovací. Nejčastěji se jednalo o plemeno německý ovčák. Mnoho vojáků se z fronty vracelo osleplých, často v důsledku používání jedovatých plynů při bojích.

Doktor Gerhard Stalling otevřel v roce 1916 v Oldenburgu první školu pro vodicí psy. Předcházela tomu událost, kdy doktor nechal svého německého ovčáka o samotě s nevidomým pacientem. Když se vrátil, zjistil, že pes člověku pomáhá. Další školy byly postupně s úspěchem otevřeny např. v Drážďanech, Hannoveru, Mnichově atd. Kvůli ekonomické situaci po první světové válce však většina škol nakonec ukončila svoji činnost. Výjimkou byla výcviková škola v Postupimi, která měla vliv na rozšíření práce vodicích psů v USA.

O rozvoj práce vodicích psů v USA se velkým dílem zasadila Dorothy Harrison Eustis, když sepsala článek „The Seeing Eye“ o výcvikovém centru v Postupimi do prestižního amerického časopisu the Saturday Evening Post. Na článek zareagoval Morris Frank, dvacetiletý

mladík, který projevil přání založit školu pro vodící psy v USA. Společnými silami s p. Eustis založili v roce 1929 školu pro výcvik psů The Seeing Eye (Ostermeier, 2010).

V roce 1989 byla ve Velké Británii založena Mezinárodní federace vodících psů (The International Guide Dog Federation). Federace sdružuje více než 90 organizací z různých zemí světa, které mají za cíl cvičit a poskytovat vodící psy nevidomým a zrakově postiženým lidem (International Guide Dog Federation, ©2019). Členové federace musí přijmout přísné standardy a také se podrobit pravidelným kontrolám (Jasenovcová, 2007, s. 60-61).

3.1.2 Historie u nás

První záznamy o pokusech o výcvik vodících psů pocházejí z 20. let minulého století. Začátkem 60. let se několik kynologů (Fišer, Ambruster, Dvořák, Skuhrovský) začalo věnovat výcviku rozsáhleji. V roce 1987 došlo k oficiálnímu zařazení výcviku vodících psů pod „výrobu kompenzačních pomůcek“ podniku Meta Praha. V roce 1985 byl založen Klub držitelů vodících psů, který funguje dodnes a sdružuje majitele a uživatele vodících psů.

Po roce 1989 došlo díky možnosti zahraniční spolupráce k rozvoji práce s vodícími psy, ve stejném roce vznikla v Británii Mezinárodní federace vodících psů. Prvním českým členem ve federaci se stalo Středisko výcviku vodících psů. V roce 1997 došlo k výstavbě prvního specializovaného centra pro výcvik vodících psů v Praze – Jinonicích (Jasenovcová, 2007, s. 61).

3.2 Vodící pes v legislativě

V české legislativě je vodící pes veden jako „zvláštní pomůcka“ v Zákoně o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (Zákon 329/2011 Sb., 2012). Zákon také stanovuje, kterým osobám je vodící pes určen a další náležitosti.

Vodící pes jako zvláštní pomůcka je určen dle zákona osobám s těžkým zrakovým postižením (Zákon 329/2011 Sb., příloha I). Za těžké zrakové postižení se v tomto případě považuje:

a) úplná nevidomost obou očí, ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,

b) praktická nevidomost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 1/60 (0,02) – světlocit s jistou projekcí nebo omezení zorného pole do 5–10 stupňů od bodu fixace, bez omezení zrakové ostrosti.

Příspěvek na pořízení vodícího psa obdrží jen žadatelé starší 15 let.

Příspěvek na pořízení vodícího psa se poskytne jen je-li vycvičen a předán právnickou nebo fyzickou osobou, která je členem mezinárodní organizace sdružující výcvikové školy.

Prováděcí právní předpis stanoví dovednosti vodícího psa, které musí splňovat (Zákon 329/2011 Sb., 2012).

Dovednosti vodícího psa (Vyhláška 388/2011 Sb., 2012) jsou rozděleny do pěti částí:

- poslušnost, ovladatelnost a chování: pes musí být ovladatelný v klidu i pohybu, dobře se chovat na veřejných prostranstvích, ovládat cviky přivolání, aport, odložení, být lhostejný vůči rušivým zvukovým, pachovým i zrakovým jevům aj.
- dovednosti potřebné k vodění osoby se zrakovým postižením: zahájení a udržení směru a tempa chůze, změna směru a tempa, označení chodníku, převádění přes vozovku, chůze po schodech, vyhýbání se překážce aj.
- vyhledávací dovednosti: nalezení přechodu pro chodce, nalezení schodů, dveří, výtahu, chodníku, zastávky MHD aj.
- dovednosti při cestování v dopravních prostředcích: nástup a výstup z dopravních prostředků, cestování bez známky strachu nebo kinetózy aj.
- dovednosti v místě bydliště: obchody (i např. prodejní pult v obchodě), lavičky, cesta domů, na poštu, k lékaři aj.

3.3 Škola pro výcvik vodících psů

Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o. (dále jako „ŠpVVP“ nebo „Škola“) byla založena v roce 2000 Milanem Dvořákem. Od roku 2006 je jako jedna ze tří škol v ČR členem Mezinárodní federace vodících psů (IGDF). Sídlí v Brně – Pisárkách.

Škola se zabývá výcvikem psů pro nevidomé klienty, kteří tak mohou navzdory svému handicapu žít plnohodnotně a nezávisle na svém okolí (Výcvik vodících psů, © 2018).

Nejčastějšími plemeny psů, kteří jsou ve Škole cvičeni pro nevidomé klienty, jsou labradorský retriever, zlatý retriever, flat coated retriever, královský pudl, goldendoodle a německý ovčák (Vodicí psi, ©2018).

Proces péče o budoucího vodicího psa začíná již při výběru štěněte, které musí splňovat zdravotní i povahová kritéria. Škola má ojedinelý a osvědčený systém pečovatelsví, kdy štěňata svěřuje do opatrovnictví dobrovolníkům. Ti pečují o štěně ve své domácnosti zhruba od dvou měsíců jeho věku. V roce života pes začíná speciální výcvik pro vodicí psy a je tedy nutné, aby ho pečovatelé vodili do Školy v Brně. V necelých dvou letech je pes připravený stát se vodicím psem a Škola mu pečlivě vybírá nevidomého majitele. Dbá na charakterové rysy psa i jeho temperament. Určující podmínkou pro předání psa je jeho perfektní zdravotní stav.

3.4 Vodicí pes, z. s.

Na činnost Školy volně navazuje činnost spolku VODICÍ PES, z. s. Ve chvíli, kdy Škola předá nevidomému člověku vodicího psa, tato dvojice může navázat spolupráci s Vodicím psem. Spolek taktéž nabízí podporu lidem, kteří se teprve na převzetí psa připravují, nebo o něj žádají (Výcvik vodicích psů, © 2018). Mezi základní cíle patří vedení nevidomého člověka a jeho vodicího psa k samostatnosti, pomoc při navazování sociálních kontaktů a také aktivizace či vzdělávání.

Základní účely spolku jsou (Úplný výpis ze spolkového rejstříku, 2015):

- podpora péče a přípravy štěňat pro službu vodicích psů
- podpora a pomoc zrakově postiženým uživatelům při požadavku spoluúčasti na úhradě nákladů k pořízení vodicího psa a výdajů související s péčí
- podpora aktivit na ochranu vodicích psů a jejich zdraví
- vytvoření prostoru k setkávání držitelů a přátel vodicích psů
- organizace a podpora kompenzačních programů a zájmových aktivit zrakově postižených uživatelů
- podpora samostatného pohybu zrakově postiženého člověka v přirozeném prostředí
- pomoc při budování a obnově sociálních vazeb
- zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností

Spolek během roku organizuje pro klienty různorodé akce a projekty. Zároveň se podílí na mnoha akcích pro veřejnost. Od roku 2017 realizuje spolek projekt Ved' mě ve tmě, který je o hledání společného prostoru pro lidi vidící i nevidomé. Zdůrazňuje zapojení nevidomých lidí do procesu sociální služby.

Akce pro klienty jsou během roku různorodé, od kluboven a procvičování každých 14 dní v Brně, po jednodenní poznávací výlety po celotýdenní rekondiční pobyty. Každoročně se koná soutěž ve výkonu vodících psů, kde je Vodící pes, z. s. jedním z organizátorů (Pláteníková, 2017).

3.5 Opatrovnictví budoucích vodících psů

Opatrovnictví budoucích vodících psů ve Škole pro výcvik vodících psů je zcela netypickým příkladem dobrovolnické činnosti. Pečovatel se stará o štěně budoucího vodícího psa a zavazuje se vzdát se štěněte ve prospěch handicapovaného člověka. Náplní je v starost a výchova štěněte v domácnosti pečovatele, toto období je možné rozdělit na dvě fáze. První je starost o štěně zhruba do jednoho roku věku. Druhá fáze zahrnuje dobu, kdy pes už chodí do výcviku, ale zbylý čas tráví v domácnosti pečovatele.

3.5.1 Opatrovnictví štěněte

Opatrovnictví štěněte je časově vymezeno zhruba od dvou měsíců věku psa do jednoho roku věku. Pečovatel má štěně ve své domácnosti a adekvátně se o něj stará. Kromě základní péče jako je krmení, napájení, venčení atd. je nutné štěně učit základním povelům, dbát na jeho socializaci a zvykat ho na ruch města. Je sepsaná Smlouva o odchovu štěněte¹, která se uzavírá mezi ŠpVVP, občanským sdružením Vodící pes a pečovatelem. Obsahuje informace o psovi, bližší podmínky péče a povinnosti, které musí člověk starající se o psa plnit.

Celý proces opatrovnictví začíná při kontaktu mezi zájemcem o dobrovolnictví a Školou. Je sjednána úvodní schůzka, kde Škola představí celý projekt. Zájemce získá všechny podstatné informace a může se rozhodnout, zda se do projektu zapojí, či ne. Škola hodnotí, zda zájemce splňuje podmínky pro opatrovnictví. K získání informací o zájemci o opatrovnictví slouží rozhovor a také dotazník, který zájemci vyplňují. Cílem je zjistit preference pohlaví nebo rasy psa, předchozí zkušenosti se psy a jejich výchovou, odhadovaná náročnost péče i motivace k dobrovolnictví. V případě oboustranné shody se zájemce sejde s koordinátorem dobrovolníků, kdy je možné probrat připomínky, vysvětlit nejasnosti, podat další informace. Zájemce následně musí splnit test přirozených schopností ovládnutí psa. Pokud tímto úspěšně projde, sepíše se Smlouva o odchovu štěněte a zájemci je svěřeno vhodné štěně.

Smlouva o odchovu štěněte zahrnuje smluvní strany, údaje o štěněti, informace pro pečovatele a jeho povinnosti. ŠpVVP dodává krmivo a zajišťuje veterinární péči o psa, krátkodobé hlídání v případě potřeby, dále pečovateli poskytuje měsíčně paušál na výdaje související se

¹ Smlouva o odchovu štěněte, interní materiál Školy pro výcvik vodících psů, s. r. o.

štěnětem (pamlsky, hračky, nadstandardní výbava). Pečovatel spolu se štěnětem obdrží identifikační průkaz pečovatele, očkovací a zdravotní průkaz štěněte, záznamový tiskopis Průběh odchovu štěněte a kontakt na koordinátora výcviku štěňat. Mezi povinnosti pečovatele patří zejména nároky na dodržení správné výživy, návyků v domácím i venkovním prostředí, socializaci psa, dále závazek ke komunikaci a spolupráci s koordinátorem výchovy štěňat, udržování výborného zdravotního stavu štěněte aj. Velmi důležitým bodem je povinnost účasti na společných setkáních štěňat, která probíhají 1×14 dní. Místa setkání se střídají tak, aby pečovatelé se psy procvičovali reakce a chování v rozdílném prostředí (park, nákupní centrum, nádraží apod.). Na těchto setkáních mohou s koordinátorem výcviku pracovat na nedostatcích a řešit případné problémy. Pečovatel během péče vede pravidelné záznamy a postřehy do tiskopisu Průběh o odchovu štěněte, informace slouží jako podklad pro výcvik štěněte i při výběru konečného nevidomého klienta. Pokud pečovatel nedodrží dané povinnosti, štěně mu může být odebráno.

3.5.2 Opatrovnictví psa ve výcviku

Opatrovnictví psa ve výcviku zahrnuje období od nástupu psa do výcviku pro vodící psy (cca 1 rok věku) do ukončení výcviku, který obvykle trvá 7-8 měsíců. Ukončení výcviku je individuální a přizpůsobuje se dovednostem každého psa. Rozdíl v péči spočívá ve změně režimu psa, kdy pečovatel musí psa každý všední den dovést a odvést ze Školy, odkud je v průběhu dne organizován výcvik. Jinak pes opět žije v domácnosti pečovatele. K tomuto způsobu opatrovnictví lze plynule přejít z opatrovnictví štěněte, kdy pes zůstává u stejného pečovatele, nebo dochází ke změně pečovatele.

Výcvik psa probíhá od pondělí do pátku v Brně. Psa je nutné dovést ráno mezi 6:30 až 8:00. Během dne probíhá výcvik psa, který mají na starost odborní cvičitelé. Psa je možné vyzvednout v odpoledních hodinách do 17:00 hodin. Výcvik psa obvykle spadá pod jednoho cvičitele, s tímto cvičitelem tedy může pečovatel efektivně konzultovat jakýkoliv problém spojený s výchovou nebo chováním psa. Pokud u psa nastává změna pečovatele, proces je stejný jako u opatrovnictví štěňat, koná se úvodní schůzka, kde dojde k představení projektu, vyplnění dotazníku, zodpovězení otázek. Mezi smluvními stranami je sepsána Smlouva o

odchovu psa², kde kromě údajů o pečovateli a psovi jsou zahrnuté povinnosti pečovatele a nepostradatelné informace k péči.

Opatrovnictví psa končí zhruba 3 týdny před předáním psa nevidomému klientovi. Po předání je doporučeno zhruba 6 měsíců zamezit kontaktu pečovatele se psem v případě náhodného setkání apod., aby se pes mohl plně soustředit na práci a nové prostředí.

² Smlouva o odchovu psa, interní materiál Školy pro výcvik vodících psů, s. r. o.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Cílem výzkumu bylo zjistit motivaci pečovatelů vodících psů ve společnosti Škola pro výcvik vodících psů. Důvodem pro provedení výzkumu je zájem autorky o problematiku vodících psů a s tím souvisejícím způsobem dobrovolnictví v organizaci.

Pro výzkumné šetření byl zvolen kvalitativní výzkum, který umožňuje získání širokého spektra informací o jednotlivých dobrovolnících. Postup výzkumu se řídí dle autorů Romana Švaříčka a Kláry Šed'ová (Švaříček a Šed'ová, 2014). Výsledek výzkumu bude předán organizaci, která následně může lépe zacílit na potenciální kandidáty. Čím více je potenciálních pečovatelů, tím je širší výběr, a tedy i možnost nalézt co nejlepšího uchazeče, který poskytne psovi adekvátní péči.

4.1 Výzkumný problém a otázky

Výzkumným problémem je dobrovolnická činnost pečovatelů o vodící psy. Rozhodování, zda se stát pečovatelem ovlivňují různé faktory. Jejich bližší určení může pomoci organizaci ve zlepšení stávající spolupráce s pečovateli a při získávání nových zájemců o tuto činnost.

Hlavním cílem této práce je identifikovat faktory, které ovlivňují pečovatele při zapojení se do dobrovolnické činnosti.

Hlavní otázka řešící výzkumný problém je:

Které faktory nejvíce ovlivňují dobrovolníky při zapojení a průběhu péče o vodícího psa?

Dílní výzkumné otázky:

- Jakým způsobem se lidé dozvídají o tomto způsobu dobrovolnictví?
- Jaká jsou očekávání a zkušenosti pečovatelů o vodící psy?
- Jaké jsou nejčastější problémy související s opatrovnictvím?
- Jaké jsou reakce okolí?
- Jak funguje spolupráce organizace a pečovatelů?

4.2 Design a metodologie výzkumu

Před samotnou realizací výzkumu byl vypracován plán a způsob zpracování kvalitativního výzkumu. Jako nejvhodnější metodu sběru dat byl zvolen polostrukturovaný hloubkový roz-

hovor. Respondenti jsou nebo v minulosti byli pečovatelé dané organizace a otázky v rozhovoru se týkají nejen samotné péče, ale i reakcí či předchozích zkušeností. Nasbíraná data byla podrobena otevřenému kódování a následné kategorizaci. Kategorie odpovídají jednotlivým motivačním faktorům, které mohou ovlivňovat potenciální či současné pečovatele v jejich činnosti.

4.2.1 Výzkumný vzorek

Cílem výběru výzkumného vzorku je, aby reprezentoval určitý problém, je vytvářen záměrně s ohledem na výzkumný problém a výzkumné otázky (Švaříček a Šed'ová, 2014, s. 72-73). Pro tento výzkum byli záměrně vybráni respondenti reprezentující tři různé časové fáze opatrovnictví. Prvním zástupcem je pečovatel, který je v přípravě na převzetí prvního psa nebo ho má velice krátce a zároveň nemá s tímto druhem dobrovolnictví předchozí zkušenost. V tomto výzkumu ho reprezentuje respondentka z rozhovoru č. 3, která psa v době rozhovoru měla u sebe pouhé tři dny. Druhým zástupcem je pečovatel, který již psa a zkušenosti s péčí má, případně o psy pečuje opakovaně. Reprezentuje ho respondentka z rozhovoru č. 1, která se stará již v pořadí o třetího psa a s organizací spolupracuje dlouhodobě. Třetím zástupcem by měl být respondent s proběhlou zkušeností s opatrovnictvím, který aktuálně psa v péči nemá a může zkušenost hodnotit s časovým odstupem. Reprezentuje ho respondentka rozhovoru č. 2, která psa z péče odevzdala a v době rozhovoru byl časový odstup od předání psa více než 6 měsíců.

Kritéria výběru respondentů byla předána zástupkyni ŠpVVP, ta následně vybrala několik pečovatelů a oslovila je, zda by souhlasili s účastí na výzkumu. Pro předání kontaktů na respondenty byl nutný jejich souhlas a ochota přizpůsobit své časové možnosti pro realizaci rozhovoru. Rozhovory probíhaly během měsíce března 2019.

Kvůli zachování anonymity je každý respondent (respondentka) označen písmenem R a číslem pořadí rozhovoru. V případě, že respondent zmiňuje jméno nebo pohlaví psa ve své péči, je zachováno pouze obecné označení pes v mužském rodě.

4.2.2 Technika sběru dat

Pro sběr dat byl využit hloubkový polostrukturovaný rozhovor. Prostředí pro rozhovor bylo zvoleno po vzájemné domluvě respondenta a tazatele, ve všech případech se jednalo o klidnou kavárnu, kde bylo možné rozhovor nahrávat. Dvě respondentky se rozhovoru účastnily s vodícím psem v opatrovnictví.

Rozhovor byl nahráván na mobilní telefon po souhlasu respondentů. Základem rozhovoru bylo jedenáct předem připravených otázek.

Základní otázky v rozhovoru:

- Jak jste se dozvěděl/a o možnosti pečovatelské služby o psa?
- Jaká byla/jsou vaše očekávání?
- Měla jste někdy v minulosti zvíře?
- Působil/a jste někdy v minulosti jako dobrovolník?
- Víte, jak se zachovat při setkání s nevidomým člověkem?
- Jak přijímá vaši činnost okolí?
- Myslíte si, že díky vodícímu psovi máte více sociálních interakcí s lidmi? (Je to pro vás pozitivní?)
- Jak vás ovlivní to, zda máte možnost brát si psa do zaměstnání/školy?
- Využíváte možnosti se psem navštěvovat zařízení, kam jinak psi nemůžou?
- Co při spolupráci se ŠpVVP oceňujete nebo postrádáte?
- Chtěl byste v tomto způsobu dobrovolnictví pokračovat i nadále?

4.2.3 Práce se získanými daty

Informace ze získaných rozhovorů byly co nejdříve po proběhnutí rozhovoru doslovně přepsány do elektronické podoby. Následně byl text rozdělen na segmenty, které byly kódovány. Jednotlivé kódy byly řazeny do jednotlivých kategorií. Kategorie byly vytvořené s ohledem na cíle práce a výzkumné otázky.

Zvolené kategorie:

- Tendence pomáhat
- Pes je radost
- Fungování a image organizace
- Pečovatelské služby
- Překážky
- Co na to okolí?

5 ZÁVĚREČNÁ INTERPRETACE DAT

V této části jsou rozebrány jednotlivé kategorie plynoucí z analýzy rozhovorů. Kategorie Tendence pomáhat odkazuje na faktor motivace k dobrovolnictví, kdy pečovatelé chtějí prospět dobré věci a jsou ochotni pomáhat nevidomým. Kategorie Pes je radost odkazuje na motivaci mít či vlastnit psa v pozitivním smyslu. Pečovatelé mají rádi zvířata a tento způsob starosti o ně jim vyhovuje. Kategorie Fungování a image organizace zahrnuje kladné i negativní hodnocení pečovatelů směrem k organizaci. To, jak se organizace chová k pečovatelům, či jak působí navenek, může mít vliv na zájem pečovatelů pokračovat v projektu nebo na zájem potenciálních pečovatelů. Do kategorie Překážky lze zařadit kódy související s náročností péče. Je nutné si uvědomit, že péče o štěně trvá 24 hodin 7 dní v týdnu, v souvislosti s tím může docházet k problémům například kvůli pracovní době, cestování apod. Kategorie Pečovatelství je poměrně široká, zahrnuje činnosti v průběhu pečovatelství, ale i zájem a zodpovědnost k péči o psa. Poslední kategorie se nazývá Co na to okolí? a odkazuje na reakce rodiny, ale i veřejnosti směrem k pečovatelům s vodicími psy.

5.1 Tendence pomáhat

Tuto kategorii sytí kódy: využití volného času k dobré věci (R1. 5), pomoc dobré věci (R1. 27, R1. 39, R3. 32, R3. 56), fungování v dobrovolnické organizaci (R1. 29), ví, jak se zachovat (R1. 31), bez předchozí zkušenosti s nevidomými (R1. 33), dříve tendence se nezapojovat (R1. 34), po zkušenosti tendence pomáhat (R1. 35), zájem o svět nevidomých (R1. 77), s postupem času ubývajícím zájem (R1. 90), klesající motivace (R1. 95), fungování v dobrovolnické organizaci (R2. 15), práce a zážitky v jednom (R2. 16), poznání světa nevidomých (R2. 18), tendence pomáhat (R2. 20, R3. 27), vcítění se do role nevidomého (R2. 21), zájem o svět nevidomých (R2. 79), dobrovolnická činnost (R3. 21), pomoc druhým (R3. 22), vlastní aktivita (R3. 24), reakce na nevidomého (R3. 26), větší všímavost (R3. 29).

Pomoc dobré věci je základním principem dobrovolnictví, v odpovědích zazněl motiv pomoci u všech respondentů. Tyto odpovědi byly většinou v souvislosti s péčí o psa (R1. 27): „...a ještě bych řekla že jsem taková dobrá duše, takže to spojení těch zvířat s tím, že můžu zároveň něčemu pomoci mě hodně motivovalo“. Rozdíly byly zaznamenány v nabídnutí pomoci nevidomým v náhodných situacích, kdy dvě respondentky uvedly, že i bez zkušenosti s péčí o vodicího psa nabídly automaticky nevidomému pomoc. Jedna z re-

spondentek uvedla, že se v minulosti s nevidomými neměla šanci setkávat a bez této zkušenosti by neměla tendenci se zapojit (R1. 33, R1. 34, R1. 35): „...*tím, že já jsem z malého města docela, tak dokud jsem nebyla v Brně, tak jsem se s nikým nevidomým takhle přímo asi ani nesetkala. A co jsem v Brně prakticky, tak funguje v té škole vodících psů...ale myslím si, že dříve bych toho člověka jakoby nechci říct, že ignorovala, to zní škaredě, ale prostě pokračovala bych dál a asi bych si ho nevsímala...a teď bych měla asi víc tendenci se ho třeba zeptat, jestli potřebuje pomoc a tak*“.

Všechny respondentky zmínily předchozí zkušenost s dobrovolnictvím, ať už oficiální, nebo neoficiální (R3. 21): „...*docházela jsem chvilku do nemocnice ke starým lidem...*“.

5.2 Pes je radost

Tato kategorie je orientovaná na motivaci spojenou s péčí o zvíře jako takové. Kritéria pro výběr pečovatelů samozřejmě zahrnují kladný vztah ke psům, důvody rozhodnutí zájemce o opatrovnictví ale nemusí být nutně podmíněny láskou ke zvířeti. Kódy v této kategorii: mít psa u sebe (R1. 4), těšení se na psa (R1. 12, R1. 23), bez negativních očekávání (R1. 19), zkušenost s malými zvířaty i se psy (R1. 25), radost z péče (R1. 20), vlastní zkušenost se psy (R1. 21), rychlé osvojení povinností (R1. 22), dobrý vztah ke psům (R1. 26), láska ke psům v rodině (R1. 40), radost ze společnosti psa (R1. 47), klesající motivace (R1. 95), konkrétní pes (R2. 6, R2. 72), výhoda štěněte (R2. 8), dobrá povaha (R2. 11, R2. 72), chybí vřelý vztah ke zvířatům (R2. 13), zájem o konkrétní štěně (R2. 23), respekt k povaze psa (R2. 56), mít psa (R3. 2), radši štěňátko (R3. 10), vývoj očekávání (R3. 11), dobré vlastnosti psa (R3. 14), zkušenost s malými zvířaty i se psy (R3. 17), pes na zkoušku (R3. 31), zájem o psa (R3. 33), zájem a nadšení (R3. 53), vztah ke psovi (R3. 55), pokračování (R3. 57).

Dvě respondentky uvádí, že již mají zkušenost s malými zvířaty i se psy (R3. 17): „...*měla jsem psa jenom jednou za můj život, když jsem byla malá, a to jsme měli takového malého maltézáka, takže takový bytový pejsek. A jinak králíky, hlodavce...*“. Druhá respondentka uvádí vlastní zkušenost se psy (R1. 21) a tedy i rychlé osvojení povinností souvisejících s výcvikem (R1. 22): „...*měla jsem zkušenosti od těch mých psů...myslím, že mi to ani nijak dlouho netrvalo, než jsem pochytila věci, jako co bych dělat měla a neměla, jak se vlastně stavět k tomu psovi*“. Naopak o pečovatelsví může mít zájem i někdo, kdo dosud ke zvířatům neměl vřelý vztah, na otázku, zda respondentka měla v minulosti zvíře, odpověděla (R2.13): „*Žádný větší, jenom takový ty rybičky, křečky, ale že bych měla nějakéj vřelej*

vztah ke zvířatům, a proto jsem si brala psa, tak to ne.“ Lze usuzovat, že její motivace souvisí se způsobem, kterým se k ní štěně vodícího psa dostalo – bylo svěřeno do péče kamarádce ze společného bytu (R2. 6): „...já jsem se k tomu dostala potom tak, že prostě jsem toho psa znala a chtěla jsem pokračovat v tom pečovatelsví, když vlastně kamarádka odjela do zahraničí“. Důvodem pro převzetí psa do pečovatelsví uvedla (R2. 11): „...my jsme si povahově hrozně seděli...“.

Kategorii charakterizují i kódy související s radostí z péče o psa (R1. 20): „...mě to bavilo vlastně pomáhat v tom výcviku...“ nebo radosti ze společnosti psa (R1. 47): „...moji kamarádi jsou hlavně nadšení, že je pes (smích), ti to berou spíš tak, že si ho můžou poňuňat a takové milé zpestření, když někam jdeme...“.

Velice zajímavým jevem je vyjádření respondentky č. 3, jejíž rodiče psa snáze přijali díky tomu, že ho v podstatě později zase odevzdají (R3. 31): „...moje mamka a tatka, oni byli vždycky proti tomu, abych si kupovala teď na studia pejska. Takže pro ně to byla taková schůdnější cesta, že to nebude jak kdyby můj pejsek, ale bude té organizace...“. Velký zájem o pečovatelsví ilustruje kód zájem o psa (R3. 33): „...jinak přítel s tím nemá problém, až na to, že je alergik, silný alergik, takže jsem musela slevit a počkat si na královského pudla na doodly. Jinak ani spolubydlící s tím nemá vůbec problém...“. Některé rasy psů jsou právě pro alergiky vhodné, protože psi mají nevypadávající srst, musí se jim stříhat.

Síla motivace dobrovolníků může souviset s délkou pečovatelsví, respondentka, která již má psy v péči opakovaně, uvedla (R1. 95): „...celkově když jsem přecházela z prvního psa na druhého, tak to bylo takové určitě ano, teď to bylo, jakože ano, ale cítím, že už to bylo, že jsem se nad tím musela víc zamýšlet...“. Druhá respondentka by o pečovatelsví měla zájem za příznivých okolností (R2. 63): „pokud by to šlo, tak bych si určitě ještě nějakýho psa chtěla vzít...“. Třetí respondentka, která má psa teprve krátkou dobu, nemůže s jistotou říct, zda by chtěla v tomto způsobu dobrovolnictví výhledově pokračovat, nicméně nyní je spokojená (R3. 57): „...nevím, jestli hned potom bych brala nového pejska nebo jestli bych přemýšlela už nad svým. Nebo jestli bych tomu tak propadla, že bych brala jenom vlastně pejsky od nich jako dobrovolník. Nevím, ale zatím se mi to moc líbí...“.

5.3 Fungování a image organizace

Kategorii sytí kódy: vysvětlení projektu (R1. 8), rychlost vyřízení (R1. 9), nedostatek pečovatelů o psy ve výcviku (R1. 15), poskytnutí materiálů k výchově psa (R1. 41), změny v organizaci (R1. 80), postrádá kontakt se cvičitelkou (R1. 81), nechce obtěžovat (R1. 82), cvičitelka vypadá zaneprázdněně (R1. 84), nejčastější kontakt se cvičitelkou (R1. 86), ocenění systému vzkazů (R1. 88), negativa odezněla (R1. 53, R2. 59), dobrý systém pečovatelsví (R2. 55), výhody pravidelných tréninků (R2. 57), výhrady k praktickému chodu (R2. 61), dobrá spolupráce (R2. 73), rychlost komunikace (R3. 6), možnost výběru (R3. 8), splnění očekávání o komunikaci (R3. 13), dobrá komunikace (R3. 48), důraz na osobnost pečovatele (R3. 49), pomoc s maličkostmi (R3. 50), zájem o pečovatele (R3. 51).

Fungování a image organizace může být velice důležitým prvkem pro udržení motivace pečovatelů, případně při získávání nových pečovatelů. Dobrou komunikaci, poskytnutí pomoci a zájem o pečovatele zmínily všechny respondentky. Respondentka, která má psa v péči pouze krátkou dobu, si spolupráci chválí nejvíce, zmiňuje rychlou a dobrou komunikaci, zájem o pečovatele a pomoc s maličkostmi. Její očekávání byla splněna (R3. 13): „...všechno, co jsem očekávala se splnilo. Očekávala jsem, že mi dají různé podklady jako k tomu tréninku i rady, že to bude takové fajn, příjemné, což je (důraz). Nemám jako ani jeden konflikt jsem neměla nebo nějak špatný pocit z toho...“. Naopak pečovatelky, které mají delší zkušenost, výhrady našly (R1. 80, R1. 81): „...dřív jsem to oceňovala, teďka to postrádám...že když jsem ráno dovedla psa do školy, tak tam byla cvičitelka, která už byla v té škole a byl to pro mě ideální čas se třeba zeptat na nějaký problém. Nebo i když jsem měla pocit, že potřebuju něco rychle vyřešit nebo se domluvit, že si psa vyzvednu dřív nebo později, tak jsem to s ní mohla osobně vyřešit...“. Pečovatelka, která již psa v péči nemá, si matně vzpomněla na výhrady k praktickému chodu, konkrétní nedostatky si již nevybavila, ale celkově pozitiva převládala a negativa odezněla (R2. 59): „...vím, že tehdy jsem tam měla poměrně dost těch negativ, ale právě s odstupem té doby, člověk si nechává spíš ty pozitivní dojmy než negace...“. Zároveň oceňuje systém pečovatelsví jako takový a výhody pravidelných tréninkových setkání. Dobrou spolupráci zmiňuje i v souvislosti s přítelem a jeho souhlasem s dalším opatrovnictvím (R2. 73): „...troufám si říct, že se mu ta spolupráce se školou taky líbila, kterou tam zažil...“.

5.4 Překážky

Kategorii překážky sytí kódy: náročná péče o štěně (R1. 3), nevyhovující rasa psa (R1. 13), pes patří ven (R1. 37, R2. 27), prvotní nesouhlas otce (R1. 38), překonání nesouhlasu otce (R1. 44), potřeba dog-friendly zaměstnání (R1. 66), ani vodící pes nemůže všude (R1. 70), snaha nedělat problémy (R1. 75), náročnost péče (R1. 98, R3. 12, R3. 42), minulost školního psa (R2. 9), negativní reakce prarodičů (R2. 25), pocit, že štěně je nevychované, má jiné návyky (R2. 28), možnost brát si psa do školy, ale nepraktické (R2. 41), nevhodné brát si psa do práce (R2. 43), každý pes vadí (R2. 50), nesnadné loučení (R2. 54), náročnost péče o štěně (R2. 66), nevyhovující pracovní doba (R2. 67), obavy (R3. 3), obava z odloučení (R3. 54).

Ke kategorii Překážky byly přiřazovány kódy charakterizující možné a vznikající problémy při péči. Některé překážky mohou mít zásadní vliv při rozhodování, zda se zapojit do projektu opatrovnictví. Každá z respondentek zmínila některé takovéto překážky. Opakujícím se motivem byla např. náročnost péče (R1. 98). „...ono i když se to jakoby nezdá třeba, že ten pes je hodný a teď tady třeba leží a ani o něm nevíš nebo tak, ale mít toho psa pořád s sebou, musíš pořád dávat pozor na něco navíc a pořád ve všem musíš přemýšlet i s tím psem, aby se prostě měl kde vyčůrat, aby dostal nažrat, když je zvyklý, abys s ním šla tak jak potřebuje. Takže musíš chodit všude na čas, když to tak řeknu, nebo nemusíš, ale s tím psem nejde moc spěchat, že zrovna tento chodí dost rychle a spíš tahá, takže ho musím spíš zpomalovat, takže s ním nemůžu prostě běžet na tu šalinu...“. Třetí respondentka také zmiňuje čas (R3. 42): „...pak stejně přijedu ze školy a představa, že dvě hodiny s ním budu muset být venku a aktivně se mu věnovat. Já na to nemám čas...“. Pokud mají tyto skutečnosti dlouhodobý charakter, mohou souviset s klesající motivací pečovatелů.

Důležitým faktorem je také přijetí psa v rodině (R2. 25): „...ale třeba prarodiče už nebyli sto pochopit rozdíl mezi vodícím psem a psem a přijímali to velmi špatně...“. Pokud se jedná o někoho, kdo nežije ve společné domácnosti, není taková překážka pravděpodobně určující. Velice zásadně se ale týká blízkých osob – rodičů, přítele, spolubydlících apod. (R1. 37): „...rodina...ze začátku, když jsem s tím přišla, tak nebyli moc nadšení kvůli tomu, že my máme naše psy venku a tenhle pes musí být doma. Takže to bude takové, jak to těm psům teď vysvětlíme, že ten jeden může dovnitř a oni musí být venku...“.

Dalším možným ovlivňujícím prvkem je fakt, zda má pečovatel možnost brát si psa s sebou do školy či do zaměstnání. To se týká především péče o štěně, které ještě neabsolvuje každodenní výcvik. Péči o psa ve výcviku ale může komplikovat i pracovní doba (R2. 67): „...*třeba práce, co mám teď, by nebyla kombinovatelná ani s dospělým psem, protože ta prodleva je tam tak hrozně velká, že bych toho psa potom nemohla vyzvedávat...*“.

Obava z odloučení od psa může být velice individuální. Zatímco první respondentka, která již má v péči třetího psa, se o této obavě nezmínila, třetí respondentka, která má prvního psa několik dní zmínila (R3. 54): „...*jenom vůbec nevím, jaké bude a ani zatím nad tím nechci ani uvažovat to odloučení od toho pejska...*“.

5.5 Pečovatelství

Pečovatelství je široká kategorie, kterou sytí kódy: zájem o pečovatelství (R1. 6), vlastní aktivita (R1. 7), přizpůsobení se (R1. 16), štěně na společném bytě (R1. 2), bez konkrétní představy (R1. 11), pravidla výcviku (R1. 42), zodpovědnost k výchově (R1. 43), zájem o projekt (R1. 56), možnost brát si psa do školy (R1. 62), možnost brát si psa do zaměstnání (R1. 63), výhoda režimu psa ve výcviku (R1. 65), výhoda psa ve škole (R1. 67), dog-friendly podniky v Brně (R1. 69), snaha ukázat psovi rozmanité prostředí (R1. 71), ukázat psovi vše, co je možné (R1. 78), zaneprázdněnost cvičitele (R1. 83), snaha být poctivá (R1. 91), úleva bez psa (R1. 92), musí se psovi věnovat (R1. 93), kamarádství s dalšími pečovateli (R1. 96), ukončení spolupráce (R1. 97), možné ukončení spolupráce (R1. 99), kamarádka pečovatelka (R2. 2), první informace od sestry (R2. 4), pečlivost ve výcviku (R2. 36), odlišný režim školního psa (R2. 42), snaha ukázat psovi rozmanité prostředí (R2. 44), bere si psa s sebou (R2. 46), ukázat psovi vše, co je možné (R2. 51), podmínkou je slučitelnost s prací (R2. 65), zodpovědnost za výcvik (R2. 75), ukázat psovi vše, co je možné (R2. 76), snaha ukázat psovi rozmanité prostředí (R2. 77), kontakt s dalšími pečovateli (R2. 78), kamarádka pečovatelka (R3. 4), režim školního psa (R3. 9), dobrý vztah ke zvířatům (R3. 16), výhoda brát si psa do školy (R3. 41; R3. 43), bere si psa s sebou (R3. 45), výhoda mít psa s sebou (R3. 46).

Důležitou informací plynoucí z rozhovorů je, jakým způsobem se s dobrovolnictvím respondentky setkaly. Ve všech třech případech to byl někdo ze známých, který měl anebo znal někoho, kdo pečuje o psa tímto způsobem (R2. 2): „...*od kamarádky, reálně jsem se měla nastěhovat k ní do pokoje a ona ptala se, jestli mi vadí pes. Řekla jsem, že nevádí a ona že si chce vzít vodícího psa do péče. Tak jsem říkala, že jsem s tím v pohodě, že psa neznám a*

ať si ho vezme...“. Odpovědi ukazují, že respondentky se cítí být zodpovědné za výchovu psa a ukázat mu vše, co je možné (R2. 51): *„...do určité míry jsme se cíleně snažili vybírat takový místa, který byli odlišný a který nezná, aby se toho co nejvíc naučil. Takže fakt toho jako by prošel hodně...“*, (R1. 78): *„...vlastně si vždycky říkám, že všude, kam by šel nevidomý, který má psa, bych měla jít s tím psem taky, a právě sportoviště jsou celkem sporné, tam jsem to nikdy nezkoušela...“.*

5.6 Co na to okolí?

Kategorii sytící kódy: výběr psa s ohledem na rodiče (R1. 14), pomoc rodičů (R1. 45), pomoc partnera (R1. 46), pozitivní reakce (R1. 49), pes jako objekt hovoru (R1. 50, R3. 38), nesprávné informace veřejnosti (R1. 51, R2. 32), pozitivní i negativní reakce (R1. 52), objekt hovoru (R1. 53, R2. 31), nesprávné informace veřejnosti (R1. 54), jiná pravidla pro vodícího psa (R1. 57), útočné poznámky (R1. 58), hodně interakcí (R1. 59, R2. 30), i špatné zkušenosti (R1. 60), hlazení psa (R1. 55), pes automaticky s sebou (R1. 73), působit sebevědomě (R1. 74), pes by mohl něco poškodit (R1. 76, R2. 49), líbivý pes (R2. 34), dobrá reakce rodičů (R2. 24), reakce na psa (R2. 35), neinformovanost veřejnosti (R2. 37, R2. 47), souhlas partnera (R2. 69), dobrá reakce kamarádů (R3. 35), informovanost veřejnosti (R3. 37), lidé jsou více komunikativní (R3. 39).

Kódy v této kategorii vysvětlují reakce okolí na pečovatele a psa. Nejčastěji zmiňované jsou reakce lidí na veřejnosti – ať už v městské hromadné dopravě (R1. 57): *„...najdou se i lidi, kteří třeba když jedu v tramvaji a ten pes nemá košík, tak mají blbě řeči, že prostě proč ten pes nemá košík...“* nebo na veřejném prostranství (R1. 55): *„...oslovují mě lidi často, že si chtějí psa pohladit...“.* Tyto reakce mohou být kladné (R1. 49, R1. 55, R2. 34, R3. 38), ale i negativní či nesprávné (R2. 37): *„...nebo do určité míry třeba i ty lidi, aby se učili, že já nevím, zvláště třeba v MHD, tak že jako tady je místo pro vodícího psa, což hrozně moc lidí neví. Nebo třeba to, že vodící pes se nehladí, což spousta lidí neví a tak...“.*

Pro fungování mezilidských vztahů je důležitá spolupráce pečovatele a jeho nejbližšího okolí. Respondentka z prvního rozhovoru respektovala při výběru názory a potřeby svých rodičů (R1. 14): *„...protože moje mamka má ze psů respekt, dá se říct. Z těch větších hlavně, takže by to nenesla moc dobře. Já tady v Brně bydlím na bytě, ale kdybych s ním jezdila domů k rodičům, tak mamka říkala, že ovčák by to být zrovna nemusel a chtěla jsem jí v tom vyhovět...“.* Rodiče jí zároveň s péčí pomáhali (R1. 45): *„...můj tatka i cvičil psy, takže mi*

někdy i on dává nějaké rady, když třeba řeším nějakou drobnost a tak... “. Stejně tak i přítel (R1. 46): *„...přítel ten mě v tom podporuje, teď žijem spolu, takže vodí psa někdy do školy i on... “*. Dobrou reakci rodičů zmiňuje i respondentka z druhého rozhovoru (R2. 24): *„...jako nejužší rodina to přijímala dobře... “*.

Na pečovatele a psa se často upírají zraky cizích lidí, často si chtějí popovídat (R3. 39): *„...jo, vnímám to jako, že ti lidé jsou více komunikativní, když mám toho psa... “*.

SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Cílem výzkumu bylo určit faktory, které mohou ovlivňovat dobrovolníky v organizaci pro výcvik vodících psů. Výsledkem kvalitativního šetření je šest základních kategorií, v nichž lze hledat tyto motivační faktory.

Ochota pomáhat je základním pilířem dobrovolnictví. Ačkoliv předpoklad zkušenosti s dobrovolnictvím není nutný, všechny respondentky již nějakou zkušenost měly. Pečovatelé obecně by měli dobře vystupovat na veřejnosti a být schopni v případě nutnosti pomoci handicapovanému člověku. Všechny respondentky uvedly, že by pomoc nevidomému nabídly.

Radost s přicházejícím psem do domácnosti je dalším z motivačních faktorů. Bylo by vhodné ho využít při zacílení na potenciální uchazeče o dobrovolnictví a v propagačních materiálech zmínit například pozitivní zkušenosti pečovatелů.

Fungování a image organizace jsou důležité jak pro současné pečovatele, tak pro zájemce o opatrovnictví. Současní pečovatelé se samozřejmě podílejí na šíření povědomí o organizaci, už jen tím, že chodí se psem označeným jako budoucí vodící pes. Záměrně či nahodile svému okolí dávají informace o vodících psech a možnostech zapojit se do projektů opatrovnictví. Bylo by vhodné, aby byli schopni reagovat na dotazy veřejnosti a asertivně jednat s těmi, kteří například kvůli neznalosti vystupují negativně. Zájemci o opatrovnictví ocení určitě dobrou a rychlou komunikaci, vlídné jednání a možnost najít nebo získat informace o projektech.

Překážky nebo faktory negativně ovlivňující motivaci dobrovolníků je velice důležité identifikovat a snažit se jim předcházet. Na příchod štěněte nebo psa ve výcviku je třeba připravit okolí pečovatele, zejména ty, kteří s ním sdílí společnou domácnost. Příchod zvířete může pro některé znamenat velkou změnu a nemusí se setkat s pochopením. Pro zdravý vývoj psa i mezilidských vztahů je důležité ptát se zájemců o opatrovnictví, zda jsou lidé z jejich blízkého okolí srozuměni s jejich záměrem. Dále je nutné zodpovědně zvážit, zda má pečovatel takový režim, aby se mohl psovi dostatečně věnovat. Ať už se jedná o vstřícnost školy k návštěvám vodícího psa, zaměstnavatele nebo přizpůsobení pracovní doby. Časté jsou obavy z loučení se se psem po skončení opatrovnictví. Tyto obavy by neměly být zlehčovány, ale ani podporovány. Je vhodné pečovatelům nabídnout kontakt a nahlédnutí do světa nevidomých, kdy si lidé mohou uvědomit, co všechno pro nevidomého jeho vodící pes znamená.

Proces pečovatelsví začíná v momentě, kdy se zájemce dozví o projektu opatrovnictví. Je vhodné mít na webových stránkách základní a aktuální informace, stejně tak i kontakt na odpovědnou osobu. Organizace je v tomto případě vzorovým příkladem, na svých stránkách pravidelně aktualizuje informace, funguje na sociálních sítích, zveřejňuje videa s nově narozenými štěňaty atd. Co se týká průběhu opatrovnictví, z výzkumu vyplynulo, že si pečovatelé často berou osobní zodpovědnost za vše, co psa mohou naučit. Bylo by hezké, kdyby organizace toto úsilí jednotlivých lidí vyzdvihla, se souhlasem zveřejnila, nebo je jinak obdarovala.

Reakce okolí jsou poslední kategorií, která vzešla z výzkumu. Lidé na veřejnosti často reagují na vodící psy a jejich pečovatele. Je nutné postupně a nenásilně veřejnost edukovat o vhodném chování k vodícím psům.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala motivaci dobrovolníků v organizaci Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o. Teoretická část se věnuje kapitolám dobrovolnictví, motivace k dobrovolnictví a problematice vodících psů. Pro zjištění motivačních faktorů byl realizován kvalitativní výzkum s cílem tyto faktory identifikovat a následně výsledky využít v další práci s pečovateli či zájemci o opatrovnictví. Bylo identifikováno celkem šest kategorií, které vyplynuly z rozhovorů s respondenty. Poznatky získané výzkumem budou předány organizaci, která je následně dle svého uvážení může využít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BACHMANN, Pavel, 2011. *Management neziskové organizace*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 978-80-7435-130-3.
- [2] FRIČ, Pavol a Tereza POSPÍŠILOVÁ, 2010. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století*. Praha: Agnes. ISBN 978-80-903696-8-9.
- [3] GEISER, Christian, OKUN, Morris A. a Caterina GRANO, 2014. "Who is motivated to volunteer? A latent profile analysis linking volunteer motivation to frequency of volunteering", *Psychological Test and Assessment Modeling*, vol. 56, no. 1, pp. 3-24.
- [4] HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ, 2015. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0873-0.
- [5] CHIARA, Elena Marta, G.P. 2006, "Volunteerism During Young Adulthood: An Italian Investigation into Motivational Patterns", *Voluntas*, vol. 17, no. 3, pp. 221-232.
- [6] JASENOVCOVÁ, Hana, 2007. Historie výcviku vodících psů. *Svět psů*. Praha: MINERVA CZ, **2007**(11), s. 60-61. ISSN 1211-2976. Dostupné také z: <https://www.dog.cz/archiv-detail/1200711/>
- [7] MATULAYOVÁ, Tatiana, Pavlína JURNÍČKOVÁ a Jakub DOLEŽEL, 2016. *Motivace k dobrovolnictví*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5110-7.
- [8] SIMMONS, Walter O. and EMANUELE, Rosemarie, 2007. Male-female giving differentials: are women more altruistic? *Journal of Economic Studies*, 34(6), pp. 534.
- [9] ŠVARÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ, 2014. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0644-6.
- [10] OSTERMEIER, Mark, 2010. History of Guide Dog Use by Veterans. *Military Medicine* [online]. **175**(8), 587-593 [cit. 2019-01-16]. ISSN 00264075. DOI: 10.7205/MILMED-D-10-00082. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&an=52810426&scope=site>. Dostupné z: databáze EBSCO
- [11] PLHÁKOVÁ, Alena, 2004. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia. ISBN 80-200-1086-6.

- [12] TOŠNER, Jiří a Olga SOZANSKÁ, 2006. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 80-7367-178-6.
- [13] VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK, 2008. *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1428-8.
- [14] WHITE, Michael D., 2016, *Volunteer Management: Understanding Volunteer Motivation and Recognizing Critical Tactics for Managing the Volunteer Workforce*, University of Maryland University College.

Legislativní dokumenty:

- [1] Zákon č. 198/2002 Sb., *o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě)*
- [2] Zákon č. 329/2011 Sb., *o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů*
- [3] Vyhláška č. 388/2011 Sb., *o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením*

Další zdroje:

- [1] History of Guide Dogs, ©2019. In: *International Guide Dog Federation* [online]. [cit. 2019-01-2]. Dostupné z: <https://www.igdf.org.uk/about-us/facts-and-figures/history-of-guide-dogs/>
- [2] *International Guide Dog Federation* [online], ©2019. [cit. 2019-01-2]. Dostupné z: <https://www.igdf.org.uk/>
- [3] Úplný výpis ze spolkového rejstříku, ©2012-2015. In: *Justice.cz: Oficiální server českého soudnictví* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=782236&typ=UPLNY>
- [4] *Vodící psi*, ©2018. *Výcvik vodících psů* [online]. Brno: Škola pro výcvik vodících psů, 2018 [cit. 2019-03-22]. Dostupné z: <https://www.vycvikvodícíchpsu.cz/vodici-psi/>
- [5] *Výcvik vodících psů: Milan Dvořák Škola pro výcvik vodících psů* [online], ©2018. Brno [cit. 2019-01-3]. Dostupné z: <https://www.vycvikvodícíchpsu.cz/>

- [6] PLÁTENÍKOVÁ, Lenka, 2017. *Výroční zpráva 2017* [online]. Brno: VODICÍ PES, z. s. Dostupné z: <https://www.vyvcikvodichpsu.cz/spolek/vyrocnizpravy/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ŠpVVP Škola pro výcvik vodících psů, s. r. o.

SEZNAM PŘÍLOH

P I Rozhovor 1

P II Rozhovor 2

P III Rozhovor 3

PŘÍLOHA P I: ROZHOVOR 1

Respondent 1

Díky, že sis na mě udělala čas. Budeš vedena jako anonymní respondent, souhlasíš prosím s nahráváním rozhovoru?

Ano bez problémů.

1. Dobře, můžeme začít. První otázka je, jak se dozvěděla o možnosti pečovatelsví?

2. Dozvěděla jsem se o tom od kamarádky, která měla na bytě někoho, kdo měl štěně a povídala mi o tom. *Štěně na společném bytě*

3. Bylo to ale spíš ve stylu to je hrozné, protože se o štěně musí všichni starat a je to hodně práce. Ale to už je docela dávno. *Náročná péče o štěně*

4. My jsme doma vždycky měli psy a když jsem šla studovat do Brna, tak bych si je nejradši vzala s sebou. *Mít psa u sebe*

5. Zjistila jsem, že mi studium nezabírá až tolik času, abych se nemohla věnovat ještě něčemu dalšímu, *využití volného času k dobré věci*

6. a tak jsem si právě vzpomněla na vodící psy a našla jsem si o tom něco na internetu *zájem o pečovatelsví*

7. a domluvila jsem si tehdy schůzku s paní Dvořákovou, *vlastní aktivita*

8. která mi všechno vysvětlila *vysvětlení projektu*

9. a za týden jsem si už šla pro psa. *rychlost vyřízení*

10. Co se týká průběhu, chtěla bych se zeptat jaká byla tvoje úplně první očekávání od pejska? Už jsi měla zkušenosti z toho bytu, ale jak sis to vlastně představovala? Šla sis cíleně pro staršího psa?

11. No mě to bylo vlastně jedno, když mi představovali ty projekty štěňat i dospělých. *Bez konkrétní představy*

12. Ale v té době zrovna žádné štěně neměli a musela bych třeba měsíc čekat *těšení se na psa*

13. anebo měli ovčáka, kterého jsem nechtěla, *nevyhovující rasa psa*

14. protože moje mamka má ze psů respekt, dá se říct. Z těch větších hlavně, takže by to nenesla moc dobře. Já tady v Brně bydlím na bytě, ale kdybych s ním jezdila domů k rodičům, tak mamka říkala, že ovčák by to být zrovna nemusel a chtěla jsem jí v tom vyhovět. *Výběr psa s ohledem na rodiče*

15. Naopak ve škole říkali, že mají hrozně málo lidí, kteří by se mohli starat o ty dospělé psy, kteří chodí do výcviku. *Nedostatek pečovatelů o psy ve výcviku*

16. Takže jsem kývla na ty starší psy, protože se to více hodilo škole. *Přizpůsobení se*

17. Ale mě osobně to bylo tehdy docela jedno. *Bez konkrétní představy*

18. A co se týká náročnosti péče, říkala sis někdy, že s tím můžeš mít nějaký problém, např. časově?

19. Uprímně jsem se toho nijak asi nebála. Neměla jsem žádné špatné očekávání. *Bez negativních očekávání*

20. Mě to bavilo vlastně pomáhat v tom výcviku *radost z péče*

21. a měla jsem zkušenosti od těch mých psů, **vlastní zkušenost se psy**
22. tak si myslím, že mi to ani nijak dlouho netrvalo, než jsem pochytila věci, jako co bych dělala měla a neměla, jak se vlastně stavět k tomu psovi. **Rychlé osvojení povinnosti**
23. Takže myslím, že jsem žádné speciální očekávání neměla, těšila jsem se na toho psa. **těšení se na psa**
24. **Měla jsi v minulosti nějaké zvíře? Už jsi zmínila, že ano, takže jak tě to ovlivnilo v tom zapojit se do projektu?**
25. My jsme měli doma vždycky nějaké malé hlodavce, ale kromě toho i psy. Měli jsme vždycky labradory teda. **Zkušenost s malými zvířaty i se psy**
26. Ovlivnilo mě to asi hodně, protože mám ke psům dobrý vztah, **dobry vztah ke psům**
27. a ještě bych řekla že jsem taková dobrá duše, takže to spojení těch zvířat s tím, že můžu zároveň něčemu pomoci mě hodně motivovalo. **Pomoc dobré věci**
28. **Už jsi někdy v minulosti působila jako dobrovolník?**
29. Funguju ve skatu, ale to není jakože dobrovolnictví, je to taky zadarmo a je to organizace akcí, ale úplně se to asi do dobrovolnictví neřadí. Jinak mě nic nenapadá **fungování v dobrovolnické organizaci**
30. **Víš, jak se zachovat, když potkáš nevidomého? Můžeš to vysvětlit?**
31. Myslím si, že ano. Záleží, jestli toho nevidomého jenom potkám nebo jestli se s ním chci dát do řeči nebo jestli mám pocit, že má nějaký problém nebo záleží na co se ptáš. **Ví, jak se zachovat**
32. **Řekněme takové nahodilé setkání, kdy potkáš na přechodu nevidomého člověka a jde o to, jestli mu nabídneš pomoc, nebo jestli mu nabídneš pomoc, když jde do tramvaje. Jestli třeba právě tahle zkušenost tě nějak formovala v tom, jak se k němu zachováš. Ve smyslu dřív bych k němu přišla a nevěděla co mám říct, nebo bych se styděla. Ale teď protože už se v tom trochu pohybuju, tak vím, jak mám oslovit, vím, že ho můžu vzít za ruku.**
33. Tak jakoby dřívě tím, že já jsem z malého města docela, tak dokud jsem nebyla v Brně, tak jsem se s nikým nevidomým takhle přímo asi ani nesetkala. A co jsem v Brně prakticky, tak funguje v té škole vodicích psů, takže takhle asi. **Bez předchozí zkušenosti s nevidomými**
34. Ale myslím si, že dřívě bych toho člověka jakoby nechci říct, že ignorovala, to zní škaredě, ale prostě pokračovala bych dál a asi bych si ho nevěšala. Řekla bych si on je nevidomý a šla bych dál **dřívě tendence se nezapojovat**
35. a teď bych měla asi víc tendenci se ho třeba zeptat, jestli potřebuje pomoc a tak. **Po zkušenosti tendence pomáhat**
36. **Jak přijímá tvoji činnost okolí? Je to myšleno od rodiny, po kamarády.**
37. No, rodina... Ze začátku když jsem s tím přišla, tak nebyli moc nadšení kvůli tomu, že my máme naše psy venku a tenhle pes musí být doma. Takže to bude takové, jak to těm psům teď vysvětlíme, že ten jeden může dovnitř a oni musí být venku. **Pes patří ven**
38. Ale to bylo takové, že to byl hlavně názor mého otce, že se mu to moc nelíbí. **Prvotní nesouhlas otce**
39. A mamka to brala zase jako že to je pro dobrou věc a že když to dělat chci, tak ať to dělám. **Pomoc dobré věci**
40. Ale je to i tak, že můj otec je milovník psů a všech zvířat, **láska ke psům v rodině**

41. takže když jsem dostala od paní Dvořákové tehdy na mail nějaké informace o tom, jak se k tomu psovi chovat, **poskytnutí materiálů k výchově psa**
42. třeba že nesmí do vody a tak, tyhle věci, které se třeba běžných psů netýkají. **Pravidla výcviku**
43. Poslala jsem to oběma rodičům na mail a když jsem si potom s mamkou telefonovala, tak říkala, že si to taťka vytisknul a pročítá si to, aby věděl, jak se má zachovat. **Zodpovědnost k výchově**
44. Takže jsem věděla, že na jednu stranu s tím nesouhlasí, ale získám si ho rychle na svou stranu (smích) a od té doby jsou s tím oba v pohodě a myslím, že z toho mají taky radost. **překonání nesouhlasu otce**
45. Můj taťka i cvičil psy, takže mi někdy i on dává nějaké rady, když třeba řeším nějakou drobnost a tak. **Pomoc rodičů**
46. No a přítel ten mě v tom podporuje, teď žijem spolu, takže vodí psa někdy do školy i on. **Pomoc partnera**
47. Moji kamarádi jsou hlavně nadšení, že je pes (smích), ti to berou spíš tak, že si ho můžou poňnat a takové milé zpestření, když někam jdeme. **Radost ze společnosti psa**
- 48. Dobře, pak jestli si myslíš, že díky vodicímu psovi máš více sociálních interakcí s cizími lidmi a jestli je to pro tebe pozitivní.**
49. Myslíš třeba to, že mě lidi oslovují na ulici? Tak určitě mám. A z mých zkušeností je to většinou pozitivní asi. **pozitivní interakce**
50. Ale záleží dost, ... nikdy jsem nad tím takhle nepřemýšlela. Často třeba lidi stojí vedle mě a jsou třeba dva a baví se o mě anebo o tom psovi. **Pes jako objekt hovoru**
51. Říkají nějaké věci a třeba i něco, co není pravda, **nesprávné informace veřejnosti**
52. anebo někteří mají spíš negativní postoj, někteří zase pozitivní. **Pozitivní i negativní reakce**
53. To se mi stává často, že mě někdo přímo neosloví, aby se zeptal, ale začnou se o tom bavit **objekt hovoru**
54. a já je slyším a nevím, jestli jim mám něco říct, že to takhle třeba není, nebo ne. **nesprávné informace veřejnosti**
55. Ale oslovují mě lidi často, že si chtějí psa pohladit, **hlazení psa**
56. sem tam mě někdo osloví, že se ptá, o co se jedná. Víím, že takhle mě jednou oslovil jeden pán, který pak dělal pečovatele u nás ve škole. Že měl o to docela velký zájem, tak jsme spolu dlouho mluvili. **Zájem o projekt**
57. Ale najdou se i lidi, kteří třeba když jedu v tramvaji a ten pes nemá košík, tak mají blbé řeči, že prostě proč ten pes nemá košík. **Jiná pravidla pro vodícího psa**
58. Je to hodně o lidech, někdo se zeptá slečno, proč ten pes nemá košík a řekne to jako že se ptá, a někdo to řekne vyloženě útočně, prostě že ten pes nemá koš, tak tady s ním vůbec nemáte co chodit. A někteří lidi si myslí, že jsou asi tvůrci světa a ví to nejlíp. **Někdy útočné poznámky**
59. Takže těch interakcí je hodně **hodně interakcí**
60. a ne vždycky to je úplně pozitivní. **I špatné zkušenosti**
- 61. Jak tě ovlivní to, jestli máš možnost brát si psa do zaměstnání nebo do školy? Nevím, jaké jsou tvoje možnosti...**
62. Já si můžu brát psa do školy **možnost brát si psa do školy**
63. a do jednoho ze dvou zaměstnání. **Možnost brát si psa do zaměstnání**

64. A jak to hodnotíš? Je to pro tebe velká výhoda?

65. Určitě je to pro mě výhoda. Když ten pes chodí do školy, tak to není tak hrozné, **výhoda režimu psa ve výcviku**

66. ale kdybych měla štěně, tak by to bez toho asi ani nešlo. **Potřeba dog-friendly za-městnání**

67. A i takhle je to že já mám školu často odpoledne, tak ho třeba jdu vyzvednout a jdu rovnou do školy, protože mám školu kousek od školy vodicích psů nebo podobným směrem. Byla by pro mě hrozná záležitost zase psa vést domů, jít do školy nebo tak, to by bylo hlavně časově náročné. **Výhoda psa ve škole**

68. Využíváš možnost se psem navštěvovat zařízení do kterých jiní psi nemůžou?

69. No tak asi ano, tady třeba v Brně, co se týče restaurací a takhle, do velké většiny můžou i běžní psi, co jsem si všimla. To už je tady docela standard. **Dog-friendly podniky v Brně**

70. Ale stejně se najdou nějaké zařízení, kde to nejde. **Ani vodicí pes nemůže všude**

71. Jinak chodím s ním do obchodu hodně i do potravin a tam je to takové, že jiného psa bych se venku bála nechat. Chodíme i do kina nebo do divadla. **Snaha ukázat psovi rozmanité prostředí**

72. A je to tak, že máš v plánu někam jít a automaticky si vezmeš psa, nebo si to někdy ověřuješ třeba?

73. Je to spíš tak, že je to tak, jak říkáš, automaticky s sebou беру psa. **Pes automaticky s sebou**

74. Nemám úplně ráda přístup toho ověřování, protože mám ze zákona právo na to si tam toho psa vzít a když se jich budu ptát, jestli si ho tam můžu vzít, tak jim dám možnost výběru u uvozovkách. A taky jim dám najevo, že si tím nejsem úplně jistá nebo tak. **Působit sebevědomě**

75. Ale já si jsem jistá, že si tam toho psa můžu vzít, ale spíš nechci dělat komplikace, tak je to takové. **Snaha nedělat problémy**

76. Jedno z míst, kam jsem si psa nevzala, ale mám v plánu se na to zeptat je, když chodíme ložit na stěnu (lezeckou jakoby), tam chápu, že můžou mít problém s tím nějakým určitým povrchem, který pes může zničit. **Pes by mohl něco poškodit**

77. Ale vím, že existují nějaké volnočasové aktivity pro nevidomé, třeba ta lezecká stěna právě, protože tam se zrak dá nahradit hmatem dost dobře. **Zájem o svět nevidomých**

78. Vlastně si vždycky říkám, že všude, kam by šel nevidomý, který má psa, bych měla jít s tím psem taky, a právě sportoviště jsou celkem sporné, tam jsem to nikdy nezkoušela. **Ukázat psovi vše, co je možné**

79. Co při spolupráci se ŠpVVP oceňuješ nebo naopak postrádáš?

80. No, jakože dřív jsem to oceňovala, teďka to postrádám, **změny v organizaci**

81. že když jsem ráno dovedla psa do školy, tak tam byla cvičitelka, která už byla v té škole a byl to pro mě ideální čas se třeba zeptat na nějaký problém. Nebo i když jsem měla pocit, že potřebuju něco rychle vyřešit nebo se domluvit, že si psa vyzvednu dřív nebo později, tak jsem to s ní mohla osobně vyřešit. **Postrádá kontakt se cvičitelkou**

82. Protože vím, že tam mají všichni spoustu práce. Takže kvůli nějakým blbostem se mi jim nechce úplně volat, to se týče hlavně vlastně Dvořákových. **Nechce obtěžovat**
83. Pana Dvořáka skoro nevidáme a některé ty otázky by měly směřovat spíš na něj. Jemu volám jen když se jedná o nějaké veterinární záležitosti akutnějšího rázu. **Zaneprázdněnost cvičitele**
84. Ale když toho psa vyzvedávám, tak odpoledne je tam třeba cvičitelka, takže za ní můžu taky zajít, ale vypadá vždycky tak hrozně zaneprázdněně. **Cvičitelka vypadá zaneprázdněně**
85. Ale jinak si myslím, že ta komunikace s něma je dobrá. **Dobrá komunikace**
86. Musím říct, že převážně komunikuju se cvičitelkou, ona je hodně přátelská a nemám pocit, že ji otravuju a je taky ve středu dne dá se říct. **Nejčastější kontakt se cvičitelkou**
87. **Takže ta komunikace je dobrá, Dobrá komunikace**
88. i třeba to, že máme na skřínce v klubovně sešit, kam píšeme takové poznámky, jestli jsou psi vyvenčení nebo nejsou, jestli potřebujeme nové vodítko, košík, nebo takové, jak kdyby kdo potřebuje granule, tak to tam může napsat. To je takové dobré, i když na něco zapomenu prostě, tak to tam můžu napsat. **Ocenění systému vzkazů**
- 89. Chtěla bys v tomhle způsobu dobrovolnictví pokračovat i nadále?**
90. Hmm, chtěla asi, ale musím říct, že s každým dalším psem je ta touha jako kdyby trochu menší možná. **S postupem času ubývající zájem**
91. Že mi přijde, že co se týče nějakého dodržování pravidel s tím psem, třeba jako zastavovat na každém obrubníku a tak, **snaha být poctivá**
92. tak že když potom jdu někdy bez toho psa, tak vlastně zjistím, že je to pro mě hrozná jako úleva a najednou jako kdyby...nevím, jak to popsat, **úleva bez psa**
93. jako že když jdu s tím psem, tak tím, že se snažím to dělat dobře, tak jsem furt jako v pozoru a věnuju se tomu psovi **musí se psovi věnovat**
94. **a potom když jdu najednou bez něho, tak si můžu bez problému povídat s lidma kolem sebe a nemusím se zastavovat pořád. Je to takové jako kdyby úleva bych řekla prostě. úleva bez psa**
95. Celkově když jsem přecházela z prvního psa na druhého, tak to bylo takové určitě ano, teď to bylo, jakože ano, ale cítím, že už to bylo, že jsem se nad tím musela víc zamýšlet. **Klesající motivace**
96. Jako mám i třeba co mám kamarády pečovatele, tak třeba jedna kamarádka ta měla čtyři psy **kamarádství s dalšími pečovateli**
97. a pak řekla že už jí prostě stačilo, že už potřebuje se věnovat něčemu jinému nebo tak. **Ukončení spolupráce**
98. Ono i když se to jakoby nezdá třeba, že ten pes je hodný a teď tady třeba leží a ani o něm nevíš nebo tak, ale mít toho psa pořád s sebou, musíš pořád dávat pozor na něco navíc a pořád ve všem musíš přemýšlet i s tím psem, aby se prostě měl kde vyčůrat, aby dostal nažrat, když je zvyklý, abys s ním šla tak jak potřebuje. Takže musíš chodit všude na čas, když to tak řeknu, nebo nemusíš, ale s tím psem nejde moc spěchat, že zrovna tento chodí dost rychle a spíš tahá, takže ho musím spíš zpomalovat, takže s ním nemůžu prostě běžet na tu šalinu. **Náročnost péče**

99. Jsou to takové věci, které si člověk uvědomí třeba časem. Ale jako zatím to pořád dělám ráda a myslím si, že bych si dalšího psa ještě vzala, ale nemyslím si, že bych to dokázala dělat nějak extra dlouho. **Možné ukončení spolupráce**
100. **Ok, to bylo všechno. Moc děkuji za příjemný rozhovor.**

PŘÍLOHA P II: ROZHOVOR 2

Respondent 2

Tak jo, já to spouštím. Už jsem ti říkala, že tě označím jako respondenta, takže se nemusíš bát, že bych tě zveřejnila nebo tak něco. Jen prosím potvrď tvůj souhlas s nahráváním a řekni že jsi ready.

Ano, souhlasím a můžeme začít.

1. **Ok, první otázka je, jak ses vlastně dozvěděla o možnosti pečovatelské o psa?**
2. Od kamarádky, reálně jsem se měla nastěhovat k ní do pokoje a ona ptala se, jestli mi vadí pes. Řekla jsem, že nevadí a ona že si chce vzít vodícího psa do péče. Tak jsem říkala, že jsem s tím v pohodě, že psa neznám a ať si ho vezme. **Kamarádka pečovatelská**
3. **Dobře, a to bylo tak, že si ho vzala kamarádka, takže ses o projektu dozvěděla takhle? A jestli mi řekneš, jak to probíhalo dál?**
4. No, kdybych měla říct, kdy jsem se o tom dozvěděla poprvé, tak to bylo tehdy, když si ségra chtěla vzít psa, ale neprošlo to, protože byla moc mladá nebo nebyla plnoletá a nedostala souhlas rodičů. **První informace od sestry**
5. **A pak to celý uslo a pak jsem se k tomu dostala až přes kamarádku. Kamarádka pečovatelská**
6. No a já jsem se k tomu dostala potom tak, že prostě jsem toho psa znala a chtěla jsem pokračovat v tom pečovatelské, když vlastně kamarádka odjela do zahraničí. **Konkrétní pes**
7. **Mělas nějaký očekávání, když sis vlastně už toho psa brala do péče?**
8. Tak já jsem ho znala žejo, takže když znáš toho psa od štěněte, tak je to asi ještě trochu jiný, **výhoda štěněte**
9. než když si někdo bere ročního psa a vlastně neví co to je za psa a neví jaký má návyky a nezná celej ten jeho dosavadní život. **minulost školního psa**
10. **A čím tě zrovna tento pes oslovil? Že jste ho nevrátili zpátky do školy, ale rozhodla ses ho převzít.**
11. My jsme si povahově hrozně seděli. **Dobrá povaha**
12. **Dobře, další otázka je, jestli jsi v minulosti měla nějaký zvíře.**
13. Žádný větší, jenom takový ty rybičky, křečky, ale že bych měla nějaký vřelý vztah ke zvířatům, a proto jsem si brala psa, tak to ne. **Chybí vřelý vztah ke zvířatům**
14. **A působilas někdy v minulosti jako dobrovolník? Můžeš mi říct kde a jakým způsobem ses zapojovala?**
15. Od patnácti jezdím s hnutím Brontosaurus, **fungování v dobrovolnické organizaci**
16. kde jsem asi na začátku hledala nějakou alternativu jakoby zážitkových akcí, který nejsou zaměřené na děti, ale jsou směřované na dospělé. A přišel mi smysluplnější ten koncept jakoby pracovní-zážitkové akce. **Práce a zážitky v jednom**

17. Víš, jak se zachovat při setkání s nevidomým člověkem? Myslím nahodile, když někoho potkáš, je nevidomý, jak by ses vlastně zachovala a jestli je nějaký rozdíl v tom, než jsi přišla k vodicímu psovi a jak by ses k němu zachovala po zkušenosti s tím, že jsi měla vodicího psa.
18. No jako určitě mě to přivedlo k tomu uvědomění, co všechno znamená, že člověk nevidí a co vlastně dělat nebo nedělat, aby mu to pomohlo a zároveň mu to nebylo nepříjemný. **Poznání světa nevidomých**
19. A když teďka potkáš třeba někoho na přechodu, kdo nevidí, tak jak se zachováš?
20. Tak to asi jako stejně, jako že se zeptáš, jestli něco potřebuje. Pokud jo, tak to, co potřebuje, pokud ne, tak ne. **Tendence pomáhat**
21. Ale třeba jako věc, kterou jsem si uvědomila až s nevidomou kamarádkou a zároveň ji dělá spousta lidí, tak že když toho člověka chceš vést, tak ho musíš vést za sebou, a ne před sebou. Jakože je to hrozná blbost, ale vlastně spousta lidí ty lidi natlačí jakoby před sebe, což jim je úplně k ničemu. Tak takový drobnosti, co si člověk běžně neuvědomí. Nebo prostě když jsme šli na hlaváku podchodem po schodech, tak tam byla paní a zůstala stát a držela se toho madla a prostě čekala, co kamarádka udělá a vůbec jí nedošlo, že ona potřebuje to zábradlí a potřebuje jít podél něj. A takové věci, že to člověku víc dochází. **Vcítění se do role nevidomého**
22. Chápu... Když mluvíme o období, kdy jsi měla pejska, tak jak to přijímalo tvoje okolí, rodina, přítel, jaké byly reakce?
23. Přítel s tím souhlasil, měl k němu vlastně podobnej vztah jak já, takže jsme opravdu chtěli tohoto jednoho psa, a ne nějakého psa ze školy. **Zájem o konkrétní štěně**
24. A jako nejužší rodina to přijímala dobře, **dobrá reakce rodičů**
25. ale třeba prarodiče už nebyli sto pochopit rozdíl mezi vodicím psem a psem a přijímali to velmi špatně. **Negativní reakce prarodičů**
26. A můžeš rozvést důvod? Jsou obecně proti psům?
27. Ano, nemají rádi psy. Nebo prostě pes může být hlídač, ale rozhodně ne mazlíček a už vůbec někdo, kdo je jako doma. Takže ti to brali hodně špatně. **Pes patří ven**
28. A vlastně z kamarádů jediný, s čím jsem narážela, tak ti, co mají psy, tak vždycky měli nějakého staršího psa a nebyli sto pochopit, že malý štěně se teprv učí, a ne že je jako vychovaný. Nebo že se nechová jako starší pes, že nemá potřebu tolik běhat nebo že nemá potřebu celý den někde ležet. A tak jakoby v tomhle ohledu, že měli neustále pocit, že ten pes není vychovanej. **Pocit, že štěně je nevychované, má jiné návyky**
29. Dobře, pak jestli si myslíš, že díky vodicímu psovi měla více sociálních interakcí a jestli to bylo pro tebe pozitivní. Myslím fakt jako reakce okolí na to, že seš někde momentálně s vodicím psem a jak jsi to vnímala, pokud tam nějaký byly.
30. Jo, jako těch interakcí bylo hodně, **hodně interakcí**
31. protože když jde člověk sám, tak si ho jako ve většině případů prostě lidi nevšimnou a pokud všimnou, tak prostě ho jenom nechají projít. Ale ve chvíli, kdy má psa, tak jako hrozně moc lidí má tendenci mluvit buď na psa, nebo na tebe anebo to jenom nějak komentují mezi sebou. **Pes jako objekt hovoru**
32. Nebo si třeba myslí, že seš slepá (smích) a nevidí rozdíl mezi psem ve výcviku a vodicím psem. **Nesprávné informace veřejnosti**

33. **Hm....a jak jsi to vnímala? Bylo to, že s tím počítáš anebo tě to třeba obtěžovalo, vadilo, nebo jsi byla ráda, že se s tebou dal někdo do řeči.**
34. No, jakože zrovna v případě mého psa, tak většina lidí mluvila jako k tomu psovi, protože ten pes byl mimořádně hezkej a sociální, a tak jako se hrnul ke všemu novému a měl hodně rád lidi. *Líbivý pes*
35. A tak si je tak kolikrát sám přitahoval, takže asi jako většina těch interakcí směřovala na něj. *Reakce na psa*
36. Což mi nevadí do té chvíle, dokud to nějakým způsobem nenarušovalo ten výcvik. Teprv to byla chvíle, když jsem nějakým způsobem to jako zastavovala ty lidi, pokud to šlo, pokud to nešlo tak jako samozřejmě jeho, aby já nevím neměl jako špatný návyky *Pečlivost ve výcviku*
37. nebo do určité míry třeba i ty lidi, aby se učili, že já nevím, zvlášť třeba v MHD, tak že jako tady je místo pro vodícího psa, což hrozně moc lidí neví. Nebo třeba to, že vodící pes se nehladí, což spousta lidí neví a tak. *Neinformovanost veřejnosti*
38. **Jak tě ovlivňovalo to, jestli máš možnost brát si psa do zaměstnání nebo do školy. Pokud jsi tu možnost měla, jak jsi to vnímala, jak ti to pomohlo?**
39. Jako jestli mi v něčem pomohlo, že jsem si ho tam mohla brát?
40. **Jestli sis ho mohla brát a jestli to pro tebe bylo snazší.**
41. Do školy jsem si ho mohla brát bez problému, plus mínus, takže párkrát tam se mnou byl. Ale vzhledem k tomu, že to bylo na VOŠce [pozn. Vysoké odborné škole], tak to nebylo úplně praktický. *Možnost brát si psa do školy, ale nepraktické*
42. A pak vlastně už chodil do školy, takže prostě ten denní režim už měl ve škole jako svůj *Odlišný režim školního psa*
43. a do práce jsem si ho spíš nemohla brát. Byl tam se mnou myslím dvakrát. *Nevhodné brát psa do práce*
44. Spíš jako na zkoušku, aby se naučil nebo vyzkoušel, ale nechodil tam pravidelně. *Snaha ukázat psovi rozmanité prostředí*
45. **Ok, pak jestli jsi využívala možnosti se psem navštěvovat zařízení, kam vlastně jiní psi nemůžou. Řešila jsi to nějak v tom smyslu, že má vodícího psa a víš, že může kamkoliv, tak to neřešíš anebo jestli jsi to nějak občas dopředu ujistila, zeptala ses apod.**
46. Ne ne, nikdy jsem to nezjišťovala dopředu a kamkoliv jsme chtěli jít, tak jsem počítala s tím, že pes ve výcviku tam může jít. *Bere si psa s sebou*
47. Ne vždycky to vyšlo, ale myslím, že třeba v 80 % se jako dalo domluvit s těma lidma, byť třeba byli překvapení, že se s tím nikdy neseťkali. *Neinformovanost veřejnosti*
48. **A kdybys třeba měla jmenovat nějaký místa, kde s tím měli problém? Myslím charakter, ne konkrétně.**
49. No jako určitě bych si vzpomněla na víc, ale první, co mě napadlo, bylo na státním zámku, kde, přestože byl ochotnej personál, tak pes zůstal dole u pokladen, protože to nebylo možný z technického hlediska, kdy by poškrábal parkety. *Pes by mohl něco poškodit*
50. Pak byli instituce, kde nechťeli vyloženě kvůli tomu, že je to pes a nemělo to žádný relevantní důvod. *Každý pes vadí*

51. Ale jako do určité míry jsme se cíleně snažili vybírat takový místa, který byli odlišný a který nezná, aby se toho co nejvíc naučil. Takže fakt toho jako by prošel hodně. **Ukázat psovi vše, co je možné**
52. **Co se týká spolupráce se školou, tak co jsi na tom oceňovala nebo naopak prostrádala? Jakékoliv klady, které bych vyzdvihla nebo naopak co ti fakt scházelo.**
53. My jsme to už jednou řešily se cvičitelkou a já se přiznám, že po tom rozhovoru s ní, kdy vlastně jenom ve dvou jsme to celý procházely a ona tam měla x těch kritérií, tak jsem to všechno dost pustila z hlavy. **Negativa odezněla**
54. A tím, že to bylo ještě chvíli předtím, než jsem odevzdávala psa, tak to celý hodně odeznělo. **Nesnadné loučení**
55. Přejde mi, že to mají moc dobře vymyšlený s tím, že to přesouvají na dobrovolníky, že je to prospěšný jak těm psům, tak těm lidem. **Dobrý systém pečovatelsví**
56. I prostě že každej pes je jinej a prostě se to samo utváří hodně různorodě. To mi přijde, že je moc dobrý na tom. **Respekt k povaze psa**
57. Přejde mi moc dobrý, že jak u těch menších psů, tak u starších, tak jsou ty 14denní výcviky, kdy je právě ten prostor nejen zhodnotit, jak se ten pes vyvíjí, ale i jako právě diskutovat o věcech, který nejsou jasný, nebo který potřebuje vyřešit. **Výhody pravidelných tréninků**
58. **Nějaký negativa by tě napadla? Máš výhodu toho odstupu, nemusí to být konkrétní věci.**
59. Já vím, že tehdy jsem tam měla poměrně dost těch negativ, ale právě s odstupem té doby, člověk si nechává spíš ty pozitivní dojmy než negace. **Negativa odezněla**
60. **Takže nic závažného?**
61. Nenene, všechno to vlastně vyplývalo z toho praktického běhu. Nevím, fakt bych musela vymýšlet, co to bylo. **Výhrady k praktickému chodu**
62. **A pak jenom jestli bys chtěla v tomhle způsobu dobrovolnictví ještě nějak pokračovat? Vzala by sis znovu psa?**
63. Jo, pokud by to šlo, tak bych si určitě ještě nějakého psa chtěla vzít. **Zájem za příznivých okolností**
64. **A co znamená to, pokud by to šlo?**
65. Ehm...zejména práce, **podmínkou je slučitelnost s prací**
66. protože popravdě neumím si představit moc prací, který by byly kombinovatelný se štěnětem. **Náročnost péče o štěně**
67. Zároveň třeba práce, co mám teď by nebyla kombinovatelná ani s dospělým psem, protože ta prodleva je tam tak hrozně velká, že bych toho psa potom nemohla vyzvedávat. **Nevyhovující pracovní doba**
68. **Jo, takže kvůli pracovní době.**
69. Jojo. Ale zase je to spíš toho praktického rázu. Nevím, jako záleží i na partnerovi, co řekne (smích)... **souhlas partnera**
70. **Už by vodícího psa nechtěl?**
71. Ani ne...jakože prostě u něj to bylo fakt víc navázaný na toho jednoho psa **konkrétní pes**
72. a myslím si, že by tam pořád našel psy, kteří by nám oběma prostě povahově seděli **dobrá povaha**

73. a troufám si říct, že se mu ta spolupráce se školou taky líbila, kterou tam zažil. **Dobrá spolupráce**
- 74. V jakém smyslu? V těch zážitcích? Že to bylo něco nového?**
75. Jo jakoby do určité míry to, že jsme se nějak cítili odpovědní, co všechno se ten pes naučí. **Zodpovědnost za výcvik**
76. Tak i právě jako hledáš ty zážitky ve vztahu k tomu psovi nebo se s tím psem dostaneš jinam, než kam bys se psem vůbec nešla. **Ukázat psovi vše, co je možné**
77. A prostě asi v těch drobnostech, že jako kdykoliv to šlo, tak jsme s ním vypadli do lesa, aby se mohl vylítat, **Snaha ukázat psovi rozmanité prostředí**
78. když jsme ho vyzvedávali, tak jsme se skoro vždycky potkali s nějakým dalším člověkem a psem. **Kontakt s dalšími pečovateli**
79. Pak vlastně když ať už náhodou, nebo organizovaně, tak jsme se potkali s nějakým slepým člověkem, kterej vlastně spolupracuje s vodícím psem jakoby z té druhé strany jako klient, tak to byly hodně zajímavý setkání. To je určitě věc, ke které bysme se nikdy (důraz) bez psa nedostali, a přitom to jsou hrozně zajímavý lidi. **Zájem o svět nevidomých**
- 80. Super, tak moc děkuju. To je za mě všechno.**

PŘÍLOHA P III: ROZHOVOR 3

Respondent 3

První věcí je, že rozhovor bude nahráván, tak jestli s tím souhlasíš a jestli ti to nevádí.

Souhlasím a nevádí mi to.

- 1. Super, myslím, že můžeme klidně začít. První otázka je, jak ses vlastně dozvěděla o možnosti pečovatelských o vodícího pejska?**
2. Já jsem dlouhou dobu chtěla svého psa už od konce maturity, **mít psa**
3. ale nějakým způsobem jsem se k tomu nemohla dobrat. Už jsem měla i vybrané štěně z vrhu, už jsem i to měla obvolané, ty chovatele, ale vždycky tam přišel takový ten impuls jako co když to nezvládnou, co když nebudu mít na toho svého pejska. **obavy**
4. No a pak jsem se bavila s kamarádkou, která právě bydlí v Praze a má takhle pejska od jedné společnosti, která sice nemá vodící pejsky, ale má asistenční pejsky. Ona má od nich border kolii, tak jsem se jí ptala, jestli nezná nějakou společnost tady. A ona říkala, že jo, že má i nějakou kamarádku, která má právě pejska od nich a že to je tady v Brně. Tak přes ní jsem se k tomu nějak dostala. **Kamarádka pečovatelka**
- 5. A to jsi získala kontakt a ozvala ses?**
6. Ano, no napsala jsem, tam je přímo kontakt na jednu paní, která mi hned odepsala, že jo, že mě zve na osobní schůzku. **Rychlost komunikace**
- 7. Dobře. A jaký byly tvoje očekávání? Předpokládám, že jsi měla nějaké informace od té kamarádky, jak to zhruba může fungovat. Jak sis to teda představovala, jaké to bude?**
8. Já jsem měla na výběr ze dvou programů, buď mít štěňátko, anebo toho školáka, který dochází každý den do školy. **Možnost výběru**
9. A já jsem od začátku věděla, že chci školáka, protože nechci mít pejska 24 hodin. **Režim školního psa**
10. A pak jsem čím dál víc směřovala k tomu si vzít štěňátko a mít ho, jakože pořád u sebe a dovést ho až do té školy. **Radši štěňátko**
11. No, a nakonec jsem si vzala pejska, který mi tak přišel do cesty, že ho jedni pečovatelé vraceli. No, takže jsem měla očekávání úplně jiné, chtěla jsem mít školáka, ale nakonec mám pejska 24 hodin u sebe, **vývoj očekávání**
12. a ještě vlastně takové tele, které ještě nic moc neumí. **Náročnost péče**
13. Ale všechno, co jsem očekávala se splnilo. Očekávala jsem, že mi dají různé podklady jako k tomu tréninku i rady, že to bude takové fajn, příjemné, což je (důraz). Nemám jako ani jeden konflikt jsem neměla nebo nějak špatný pocit z toho. **Splnění očekávání o komunikaci**
14. Měla jsem úplně očekávání, že to bude takový klidný pejsek, což oni jsou jako všichni tady ti. Takže mám splněné očekávání. **Dobré vlastnosti psa**
- 15. Super. Měla jsi někdy v minulosti zvíře?**
16. Já celoživotně jsem tak jako zvířecí nebo že mám kolem sebe zvířata. **Dobrý vztah ke zvířatům**

17. Měla jsem psa jenom jednou za můj život, když jsem byla malá, a to jsme měli takového malého maltézáka, takže takový bytový pejsek. A jinak králíky, hlodavce...
zkušenost s malými zvířaty i se psy
18. **Dobře a působilas někdy v minulosti jako dobrovolník?**
19. Ne, to nikdy.
20. **Hm a ani třeba ve škole v nějakém projektu nebo tak? Nemusí to být oficiální organizace, ale třeba náhodně.**
21. Hm... docházela jsem chvíli do nemocnice ke starým lidem, *dobrovolnická činnost*
22. kteří byli už na lůžku jenom, tak nim jsem docházela. Bylo to spíš jenom že jsme si s nimi popovídali, někteří chtěli abychom jim přečetli a tak. Ale to bylo jen chvíli, to jsem docházela tak půl roku na střední. *Pomoc druhým*
23. **A to bylo z jakého důvodu?**
24. My jsme měli právě ve škole takovou přednášku o tom, že by hledali někoho nebo že hledají dobrovolníky, kteří v odpoledním čase přijdou za starými lidmi a třeba jim přečtou, nebo se nějak s nima pobaví, když nemají už kdo by za nimi chodil. Tak jsem se přihlásila a půl roku jsem tam chodila. *Vlastní aktivita*
25. **To je hezké... dál mám otázku, jestli víš, jak se zachovat při setkání s nevidomým člověkem. Myslím náhodně, třeba na přechodu, ve městě. Jak se zachováš?**
26. Když ho potkám ve městě, tak většinou mu dám volný průchod. Ale když bych viděla, že by směřoval někam, kde je před ním cedule, nebo nějaký..nevím..obrubník nebo cesta, která by mohla být těžší pro něho, tak se mi stalo, že jsem mu nabídla, že ho vyvedu, že před ním je to a to. *Reakce na nevidomého*
27. A na přechodě, když není ten přechod se zvukem pro slepé, tak většinou automaticky nabízím pomoc. *Tendence pomáhat*
28. **A změnilo se to tvoje chování ve smyslu, že už teď máš ty informace, nebo to takhle bylo vždycky, napadlo by tě to i předtím.**
29. Jo bylo to takhle vždycky ve mně, jenom když teď v té organizaci a s těma lidma se potkávám, tak mám pocit, že je vnímám více. Víc si jich všímám, že kolem sebe víc vidím ty nevidomé. *Větší všímavost*
30. **Jak tuto činnosti přijímá tvoje okolí? Kamarádi, rodina, přítel...**
31. Moje mamka a taťka, oni byly vždycky proti tomu, abych si kupovala teď na studia pejska. Takže pro ně to byla taková schůdnější cesta, že to nebude jak kdyby můj pejsek, ale bude té organizace. *Pes na zkoušku*
32. A ještě to v nich vyvolalo ten dobrý pocit z toho, že to dělám pro dobrou věc. *Pomoc dobré věci*
33. A jinak přítel s tím nemá problém, až na to, že je alergik, silný alergik, takže jsem musela slevit a počkat si na královského pudla na doodly. Jinak ani spolubydlící s tím nemá vůbec problém. *Zájem o psa*
34. **A kamarádi?**
35. Ne ne, já ho teda беру i do školy a tak a úplně v pohodě. *Dobrá reakce kamarádů*
36. **Pak bych se chtěla zeptat, jestli si myslíš, že díky vodícímu pejskovi máš víc sociálních interakcí a jestli je to pro tebe pozitivní. Myslím to tak, jestli na tebe lidi víc reagují, když tě vidí se psem.**

37. Reaguji na mě hlavně, když nastupuju do šaliny nebo do jakéhokoliv MHD, hlavně na to místo, jestli tam někdo sedí, právě tam, kde mám být já nebo měl by být ten pes. **Informovanost veřejnosti**
38. Nabízí se, že mě pustí a zajímají se o toho pejska a často se se mnou dávají do řeči, že „taky měli pudlíka“ anebo co to je za rasu a tak. Jak dlouho se cvičí, **Zájem o psa**
39. takže jo, vnímám to jako, že ti lidé jsou více komunikativní, když mám toho psa. **Lidé jsou více komunikativní**
- 40. Jak tě ovlivní to, jestli máš možnost si psa brát do školy nebo do zaměstnání?**
41. Hodně. Já jsem tady tohle brala jako velké plus, protože já někdy bývám ve škole i osm hodin a představa toho, že pejska nechávám osm hodin zavřeného doma. **Výhoda brát si psa do školy**
42. Pak stejně přijedu ze školy a představa, že dvě hodiny s ním budu muset být venku a aktivně se mu věnovat. Já na to nemám čas. **Náročnost péče**
43. Mám čas na to s ním být v té škole, o volné hodině s ním vyběhnout na nějaké hřiště, a tak průběžně vybíjet tu jeho energii, a ne těch osm hodin ho nechat zavřeného a pak se mu věnovat. Takže mnohem lepší. **Výhoda brát si psa do školy**
- 44. Další otázka, je, jestli za tu krátkou dobu nebo i do budoucna máš v plánu navštěvovat zařízení, kam jiní psi nemohou.**
45. Tak mám ho tři dny, takže zatím jsem s ním byla v kavárně. Je fakt, že když jdu nakoupit třeba do Alberta nebo tak, kde ti ostatní psi nesmí dovnitř, tak neřeším, jestli mám s sebou pejska nebo ne **bere si psa s sebou**
46. a jestli se musím stavovat předtím doma, dát ho tam, a pak až jet nakoupit. Tohle je velká výhoda a já to využívám. Beru to jako plus a do budoucna toho budu využívat. **Výhoda mít psa s sebou**
- 47. Co při spolupráci se ŠpVVP oceňuješ a co naopak postrádáš? Na celém tom procesu od momentu, kdy ses jim sama ozvala, jestli bys něco vyzdvihla nebo byl někde problém?**
48. S ničím jsem problém neměla. Co bych tak vyzdvihla je komunikace, **dobrá komunikace**
49. oni jim opravdu záleží na tom, aby ten pečovatel byl pečovatel a aby to byl člověk, který nemusí rozumět pejskům, ale aby chtěl jim porozumět a aby chtěl toho pejska dovést do toho konce pro nevidomého. **Důraz na osobnost pečovatele**
50. A co se mi líbí je, že ať už přijdu s jakoukoliv maličností, tak vždycky mi je plnohodnotně odpovězeno. **Pomoc s maličostmi**
- 51. A snaží se a vždycky tu jsou, aby nám radili a myslím si, že tohle je strašně důležité pro ty pečovatele, aby měli zpětnou vazbu od toho, kdo jim toho pejska předává.** **Zájem o pečovatele**
- 52. Super. Poslední otázka je, jestli bys chtěla v tomto způsobu dobrovolnictví pokračovat i nadále? Jestli i třeba výhledově po odevzdání pejska by sis vzala dalšího? Celkově jestli je toho způsob dobrovolnictví, který tě nadchl.**
53. Jo nadchlo mě to, **zájem a nadšení**
54. jenom vůbec nevím, jaké bude a ani zatím nad tím nechci ani uvažovat to odloučení od toho pejska. **Obava z odloučení**
55. Já ho mám tři dny a už jsem k němu přilnula, **vztah ke psovi**
56. ale vím, že to je pro dobrou věc a vím, že ho někdo dostane, komu bude pomáhat. **Pomoc dobré věci**

57. Takže nevím, jestli hned potom bych brala nového pejska nebo jestli bych přemýšlela už nad svým. Nebo jestli bych tomu tak propadla, že bych brala jenom vlastně pejsky od nich jako dobrovolník. Nevím, ale zatím se mi to moc líbí. **pokračování**

58. Skvělé, děkuji za rozhovor.